

Bruxelles, den 12.4.2018
COM(2018) 173 final

2018/0082 (COD)

Forslag til

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV

om illoyal handelspraksis i relationer mellem virksomheder i fødevareforsyningskæden

{SWD(2018) 91 final} - {SWD(2018) 92 final} - {SWD(2018) 93 final}

DA

DA

BEGRUNDELSE

1. BAGGRUND FOR FORSLAGET

• Forslagets begrundelse og formål

Landbrugere, forarbejdningsvirksomheder, handlende, grossister, detailhandlende og forbrugere er alle aktører i fødevarerforsyningskæden. Mindre aktører i fødevarerforsyningskæden er særlig udsatte for at blive ofre for illoyal handelspraksis på grund af deres generelt svage forhandlingsposition sammenlignet med den forhandlingsstyrke, som større aktører i kæden har. Landbrugsproducenter er særlig sårbare over for illoyal handelspraksis, da de ofte mangler en forhandlingsposition, der kan matche forhandlingsstyrken hos de samarbejdspartnere, der køber deres produkter. Dette skyldes, at de kun har begrænsede alternative muligheder for at få deres produkter ud til forbrugerne.

Der er almindelig enighed om, at illoyal handelspraksis forekommer i hele fødevarerforsyningskæden. I tre meddelelser siden 2009 har Kommissionen fokuseret på fødevarerforsyningskæden og illoyal handelspraksis.

I juni 2016 opfordrede Europa-Parlamentet i en beslutning¹ Kommissionen til at fremlægge et forslag til en retlig ramme på EU-plan, som omhandler illoyal handelspraksis. I december 2016 opfordrede Rådet Kommissionen til tilpas hurtigt at gennemføre en konsekvensanalyse med henblik på at foreslå en EU-lovgivningsramme eller andre ikkelovgivningsmæssige tiltag, der kan imødegå illoyal handelspraksis². I september 2016 offentliggjorde Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg en rapport, hvori det opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til straks at træffe foranstaltninger til forebyggelse af illoyal handelspraksis ved at etablere et EU-harmoniseret netværk af håndhævende myndigheder med dette formål for øje, således at der skabes lige konkurrencevilkår på det indre marked³.

I sin rapport fra 2016 udpegede Kommissionen en række områder, hvor der kan opnås yderligere forbedringer med hensyn til både medlemsstaternes lovgivning om illoyal handelspraksis og frivillige initiativer fra industriens side. Kommissionen forpligtede sig til før udløbet af dens mandat at revurdere behovet for EU-foranstaltninger i kampen mod illoyal handelspraksis i lyset af den efterfølgende udvikling. Forventningerne om forbedringer blev ikke opfyldt fuldt ud, hvilket der redegøres nærmere for i konsekvensanalysen (afsnit 3.3).

Når der forekommer illoyal handelspraksis, kan det sætte aktørernes indtjening og margener under pres, hvilket kan føre til en u hensigtsmæssig fordeling af ressourcerne og endda sætte ellers levedygtige og konkurrencedygtige aktører ud af spillet. For eksempel vil en ensidig reduktion af en aftalt mængde letfordærlige varer med tilbagevirkende kraft svare til et indtægtstab for en aktør, som har svært ved at finde alternative afsætningsmuligheder for de pågældende varer. For sen betaling for letfordærlige produkter, efter at de er leveret og solgt videre af køberen, indebærer ekstra økonomiske omkostninger for leverandøren. Forpligtes leverandøren til at tage produkter, som køberen ikke har fået solgt, tilbage efter leverancen kan dette udgøre en uberettiget overførsel af risiko til leverandøren, som får konsekvenser for dennes sikkerhed og investeringer. Hvis en leverandør tvinges til at bidrage til en distributørs generelle markedsføringsaktiviteter i en butik uden at drage en tilsvarende fordel, kan det medføre en uberettiget sænkelse af leverandørens avance.

¹ Europa-Parlamentets beslutning af 7. juni 2016 om illoyal handelspraksis i fødevarerekæden (2015/2065(INI)).

² [Rådets konklusioner](#) af 12. december 2016 om styrkelse af landbrugernes stilling i fødevarerforsyningskæden og bekæmpelse af illoyal handelspraksis.

³ [COM\(2016\) 32 final](#) af 30. september 2016.

I lyset af en landbrugspolitik, der er blevet markant mere markedsorienteret, er god forvaltning af fødevareforsyningskæden blevet stadig vigtigere for aktørerne, navnlig landbrugsproducenterne. Forslaget bør sikre, at disse aktører er i stand til at konkurrere på rimelige vilkår, og derved bidrage til at øge kædens generelle effektivitet. Illoyal handelspraksis, der udøves af aktører i en stærk og lovlig forhandlingsposition, og ineffektive klagemuligheder vil sandsynligvis underminere den økonomiske levedygtighed for andre aktører i kæden. En sådan svag forvaltning vil sikkert også undergrave tilliden til fødevareforsyningskædens generelle retfærdighed og funktionsmåde.

Fødevareforsyningskæden består af en lang række vertikalt beslægtede markeder. Den er kendetegnet ved store forskelle på den relative forhandlingsstyrke blandt mindre, mellemstore og store virksomheder. Koncentrationsniveauet i leddene efter primærproduktionen er høj i alle medlemsstaterne. I nogle tilfælde berører illoyal handelspraksis svagere producenter såsom landbrugsproducenter, selv om de ikke udsættes direkte for den, idet ekstraomkostninger, der skyldes illoyal handelspraksis, væltes over på forudgående led i fødevareforsyningskæden til det svageste led, som ofte er landbrugerne. Den negative effekt, som illoyal handelspraksis har længere nede i kæden, f.eks. mellem detailhandlende og forarbejdningsvirksomheder, kan således forplante sig bagud i kæden og til sidst nå landbrugerne.

At der findes særlige regler om illoyal handelspraksis i 20 medlemsstater, vidner om den udbredte bekymring over denne praksis på nationalt plan. Der er imidlertid store forskelle på, hvordan illoyal handelspraksis behandles i medlemsstaterne. I visse medlemsstater er beskyttelsen mod illoyal handelspraksis enten ineffektiv eller ikke eksisterende.

Den almindelige (aftale)ret kan forbyde visse former for praksis, og de parter, som har oplevet illoyal handelspraksis, har adgang til klage og domstolsprøvelse ved en civil domstol. Det kan dog i realiteten være vanskeligt at håndhæve den almindelige aftaleret i det omfang, at den omfatter den her omhandlede form for praksis. Den svage part i en handelstransaktion ønsker ofte ikke at indgive en klage af frygt for at skade forretningsforholdet med den stærke part ("frygtfaktoren").

Forskellene på medlemsstaternes reguleringsmæssige tilgang til bekæmpelse af illoyal handelspraksis medfører endvidere ulige konkurrencevilkår for aktørerne. Med den nuværende fragmenterede tilgang afhænger aktørernes beskyttelse mod illoyal handelspraksis af, hvilken medlemsstat de opererer i. Divergerende regler vil uvilkårligt indebære forskellige konkurrencevilkår.

Der forekommer også kun meget begrænset koordinering blandt medlemsstaternes håndhævende myndigheder, da der ikke findes formelle koordineringsstrukturer på EU-plan. En sådan koordinering kunne forbedre medlemsstaternes håndhævelsespraksis generelt.

Det frivillige forsyningskædeinitiativ, Supply Chain Initiative (SCI),⁴ er et privat brancheinitiativ, som har til formål at begrænse illoyal handelspraksis. Der er truffet lignende nationale foranstaltninger i medlemsstaterne som supplement til de nationale obligatoriske foranstaltninger. Siden det blev oprettet, har SCI spillet en vigtig rolle i medlemsstaterne med hensyn til at øge bevidstheden om illoyal handelspraksis og fremme retfærdig handelspraksis. Det har løbende udviklet sig og for nylig udnævnt en uafhængig formand. Det skaber et forum for tidlig udenretslig tvistbilæggelse. SCI vil dog sandsynligvis ikke udvikle sig til at udgøre en omfattende ramme for styring af forholdene, som overflødiggør offentlige styringsforanstaltninger, herunder håndhævelse. Det er frivilligt at deltage i SCI, og initiativet

⁴ <http://www.supplychaininitiative.eu/>. SCI blev formelt oprettet i 2013, men dets "Principles of Good Practice", som er en slags adfærdskodeks, stammer fra 2011.

omfatter endnu ikke alle aktører i fødevareforsyningskæden. Selv om en række detailhandlende er medlemmer af SCI, deltager deres indkøbsforeninger eksempelvis ikke i SCI, og det samme gælder de organisationer, der repræsenterer landbrugsproducenterne. Sidstnævnte har ikke sluttet sig til SCI, da initiativet efter deres mening ikke sikrer tilstrækkelig fortrolighed for de klagende parter og ikke rummer mulighed for uafhængige undersøgelser eller sanktioner⁵. Organisationer, der repræsenterer landbrugsproducenterne, deltager dog i de nationale forsyningskædeinitiativer.

Visse begrænsninger af en frivillig kodeks kan også være af strukturel art. SCI har ingen kompetence til at pålægge sanktioner, og SCI's afgørelser offentliggøres ikke (ingen afskrækkende virkning). Behandlingen af tvister mellem to parter sikrer ikke fortrolighed med hensyn til klager, ikke engang i procedures indledende faser. Desuden er det ikke muligt at foretage undersøgelser på eget initiativ. Årsagen bag den fortsat lave deltagelse blandt landbrugsproducenter i SCI skal findes i betænkeligheder vedrørende effektiv håndhævelse. Dertil kommer, at et frivilligt initiativ ikke i sig selv kan afhjælpe fragmenteringen af reglerne om illoyal handelspraksis i medlemsstaterne.

Derfor har nærværende direktivforslag til formål at mindske forekomsten af illoyal handelspraksis i fødevareforsyningskæden ved at indføre en fælles minimumsstandard for beskyttelse i hele EU, som består af en kort liste over specifikke former for forbudt illoyal handelspraksis. Beskyttelsen dækker små og mellemstore leverandører i fødevareforsyningskæden, der sælger fødevarer til købere, som ikke er små og mellemstore aktører. Den skal bidrage til at sikre landbrugsbefolkningen en rimelig levestandard, hvilket er et mål for den fælles landbrugspolitik i henhold til artikel 39 i TEUF.

Den foreslåede ordnings afskrækkende virkning forstærkes af bestemmelser om minimumskrav til de nationale kompetente myndigheders håndhævelse. Sidst, men ikke mindst, vil en mekanisme til koordinering blandt de håndhævende myndigheder, som understøttes af Kommissionen, åbne mulighed for udveksling af data om antallet og arten af de undersøgelser, der foretages i forbindelse med overtrædelser. Mekanismen vil desuden udgøre et forum for udveksling af bedste praksis, idet dens formål vil være at gøre håndhævelsen mere effektiv.

De foreslåede foranstaltninger supplerer de eksisterende foranstaltninger i medlemsstaterne og SCI-initiativets adfærdskodeks (minimumsharmonisering).

- **Sammenhæng med de gældende regler på samme område**

På EU-plan findes der endnu ikke horisontale regler om illoyal handelspraksis mellem virksomheder. Rimelighed i forbindelse med virksomheders indbyrdes markedsaktiviteter er et specifikt mål i direktiv 2006/114/EF, som omhandler krav vedrørende vildledende og sammenlignende reklame. Bestemmelserne i ovennævnte direktiv tager imidlertid ikke hånd om handelspraksis i relationer mellem virksomheder som omhandlet i dette forslag.

- **Sammenhæng med Unionens politik på andre områder**

Konkurrencelovgivningen har et andet anvendelsesområde end reglerne om illoyal handelspraksis. Illoyal handelspraksis er en ensidig praksis, som i de fleste tilfælde ikke indebærer en tilsidesættelse af konkurrencereglerne, da dette kræver, at der er tale om en dominerende position på et bestemt marked, og påpegning af et misbrug af denne position, som påvirker markedet generelt. Reglerne om illoyal handelspraksis vedrører situationer, hvor der er tale om en ulige forhandlingsposition (oftest uden nogen dominerende position på

⁵ Europa-Kommissionen, [rapport](#) fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet om illoyal handelspraksis i business-til-business-fødevareforsyningskæden, januar 2016, s. 8.

markedet). De forbyder virksomheder at pålægge deres handelspartnere betingelser og vilkår, der betragtes som uberettigede eller uforholdsmæssig krævende eller imødekommes uden vederlag (uden at det nødvendigvis har en indvirkning på markedet generelt). Således vil reglerne om illoyal handelspraksis være forenelige med og supplere EU's konkurrenceregler.

Reguleringsmæssige afvigelser og manglende beskyttelse af en art, der svarer til illoyal handelspraksis, har givet anledning til EU-initiativer til beskyttelse af forbrugere mod virksomheder. Nogle medlemsstater har udvidet deres regler, så de også omfatter nationale relationer mellem virksomheder. Der er en del fælles træk ved EU's regler for virksomheders adfærd over for forbrugere og medlemsstaternes nuværende bestemmelser om illoyal handelspraksis i forbindelse med transaktioner mellem virksomheder, navnlig hvad angår fokus på den svage part i en handelstransaktion.

I direktiv 2011/7/EU om bekæmpelse af forsinket betaling er det fastsat, at de betalingsbetingelser, der fastsættes i kontrakter om handelstransaktioner mellem virksomheder, ikke bør overskride 30 kalenderdage, men at denne frist kan forlænges til 60 kalenderdage, medmindre parterne udtrykkeligt enes om noget andet i kontrakten, og forudsat at det ikke er meget urimeligt for kreditor. Det, at der ikke er en bindende maksimal betalingsfrist ved transaktioner mellem virksomheder, udnyttes således ofte til at kræve frister, der er meget længere, end hvad der er rimeligt for kreditor, eller som ikke kan begrundes ud fra praksis i branchen eller kontraktens art. Med forslaget sigtes der derfor mod at fastsætte en maksimal betalingsfrist på 30 kalenderdage ved transaktioner mellem virksomheder, der vedrører køb og salg af fødevarer. Denne frist er bindende og må under ingen omstændigheder overskrides. Dette forslag udgør *lex specialis* for så vidt angår betalingsfrister i kontrakter, der ligger inden for direktivets anvendelsesområde, men direktivets bestemmelser gælder generelt fortsat i tilfælde af for sen betaling, hvad angår de øvrige bestemmelser, navnlig de dele, som vedrører betalinger og renter, kompensation, urimelige kontraktvilkår og praksisser, hasteprocedurer ved indhentning af betalingsordrer, betalingsplaner og ejendomsforbehold.

2. RETSGRUNDLAG, NÆRHEDSPRINCIPPET OG PROPORTIONALITETSPRINCIPPET

• Retsgrundlag

Et af de vigtigste formål med den fælles landbrugspolitik er at sikre landbrugsbefolkningen en rimelig levestandard (artikel 39 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF)). EU's forfatningsmæssige fokus på producenternes ve og vel er unikt for landbrugssektoren, og det afspejler den fælles landbrugspolitik's overordnede ansvar for europæisk landbrug. I traktaten anføres fire andre mål for den fælles landbrugspolitik, nemlig at forøge landbrugets produktivitet, stabilisere markederne, sikre forsyningerne og sikre forbrugerne rimelige priser på landbrugsvarer.

I traktatens artikel 39 præciseres det, at den fælles landbrugspolitik skal sikre landbrugsbefolkningen en rimelig levestandard og øge landbrugets produktivitet, stabilisere markederne, sikre forsyningerne og sikre forbrugerne rimelige priser. I artikel 40 foreskrives det, at den fælles markedsordning bør udelukke forskelsbehandling af producenter. Af artikel 43 fremgår det, at den fælles markedsordning skal sikre samhandelen inden for Unionen betingelser svarende til dem, der gælder på et nationalt marked.

Der er en risiko for, at kludetæppet af regler om illoyal handelspraksis i medlemsstaterne og manglen på regler gør det vanskeligt at nå målet om at sikre landbrugsbefolkningen en rimelig levestandard. Illoyal handelspraksis lægger pres på landbrugsproducenternes indkomst og

udgør en fare for deres bedrifters rentabilitet. Det ligger således inden for den fælles landbrugspolitik anvendelsesområde at regulere denne praksis.

Manglen på fælles rammer for illoyal handelspraksis står i skarp kontrast til andre områder under den fælles landbrugspolitik, som er relevante for aktørerne, herunder konkurrenceregler, regler om statsstøtte og handelsnormer. På disse områder fastsættes der i den fælles markedsordning (forordning (EU) nr. 1308/2013) fælles regler, der er relevante for de markedsvilkår, som aktørerne oplever i EU, for at bidrage til den økonomiske og sociale samhørighed og sikre lige vilkår på det indre marked.

Ifølge artikel 38, stk. 2 og 3, i TEUF vedrører den fælles landbrugspolitik primært de landbrugsvarer, der er opregnet i bilag I til TEUF. EU-Domstolen har imidlertid udtrykkeligt bekræftet, at fødevarer, der ikke er opregnet i bilag I til TEUF (produkterne i bilag I betragtes som "landbrugsvarer" i traktaten), kan være omfattet af retsakter, som vedtages i overensstemmelse med artikel 43 i TEUF, hvis dette bidrager til opnåelse af et eller flere af den fælles landbrugspolitik mål, og landbrugsvarer er hovedsageligt omfattet⁶.

Ved en tilgang, der skal beskytte landbrugsproducenterne og deres sammenslutninger (kooperativer og andre organisationer), skal der desuden tages hensyn til eventuelle indirekte negative følgevirkninger, som de måtte lide under pga. illoyal handelspraksis, der opstår længere nede i fødevareforsyningskæden, dvs. hos aktører, som ikke er landbrugere, men hvis svage forhandlingsposition i den efterfølgende del af kæden gør dem sårbare over for illoyal handelspraksis. Beskyttelse af leverandører længere nede i kæden mod illoyal handelspraksis forebygger utilsigtede konsekvenser for landbrugere, som skyldes, at handel flyttes over til deres investorejede konkurrenter – f.eks. i forarbejdningsleddet – som ikke nyder beskyttelse (f.eks. en lavere retlig risiko for, at købere beskyldes for illoyal handelspraksis).

På denne baggrund kan artikel 43 i TEUF, som giver EU-lovgiveren retlige beføjelser til at fastsætte en fælles ordning af markederne for landbrugsvarer i EU, i princippet udgøre retsgrundlaget for foranstaltninger vedrørende illoyal handelspraksis, der opstår i fødevareforsyningskæden, for så vidt angår handel med fødevarer, som stammer fra landbrugsproducenter.

- **Nærhedsprincippet (for områder, der ikke er omfattet af enekompetence)**

Der findes ingen fælles EU-regler, som fastlægger en europæisk minimumsstandard for beskyttelse ved at tilnærme eller harmonisere medlemsstaternes divergerende foranstaltninger vedrørende illoyal handelspraksis. I mangel af EU-foranstaltninger savner medlemsstaterne koordineringsmekanismer, der sikrer en sådan tilnærmelse, og de har heller ingen åbenbare incitamenter til selv at skabe overensstemmelse. Der findes endnu ikke nogen minimumsstandard for beskyttelse mod illoyal handelspraksis i medlemsstaterne til trods for Kommissionens anbefalinger i dens meddelelser.

Nogle medlemsstater har slet ingen særlige regler, der beskytter mod illoyal handelspraksis. Andre undlader at tage hånd om vigtige aspekter ved effektiv håndhævelse af reglerne på området. Dette fører til utilstrækkelig beskyttelse af sårbare aktører, navnlig landbrugsproducenter. Dertil kommer, at de frivillige kodekser, herunder SCI (i det omfang, at det anvendes i medlemsstaten), ikke kan erstatte offentlige styringsforanstaltninger trods deres positive indvirkning på området for begrænsning af illoyal handelspraksis i privat regi.

Der er således behov for EU-foranstaltninger, der målrettes mod problemet med utilstrækkelig beskyttelse mod illoyal handelspraksis, idet der fastlægges en fælles minimumsstandard for hele EU. Flere års drøftelser, analyser og anbefalinger har i praksis kun forbedret situationen i

⁶ EU-Domstolens dom af 2. juli 2009 i sag [C-343/07](#), præmis 50-51.

begrænset omfang. EU-lovgivning er derimod et middel, der kan sikre en sådan minimumsstandard for beskyttelse i hele EU, bl.a. med hensyn til koordinering og håndhævelse.

Effektive EU-regler opnås i kraft af en minimumsstandard, der er fælles for medlemsstaterne, og som indfører beskyttelse i de medlemsstater, der i dag mangler regler, som beskytter mod illoyal handelspraksis. Den valgte tilgang står i rimeligt forhold til de pågældende problemer og de foranstaltninger, som medlemsstaterne allerede har truffet. Der fastlægges ingen overordnede EU-rammer for illoyal handelspraksis i medlemsstaterne. I tråd med princippet om minimal harmonisering fokuseres der i stedet på en kort liste over åbenlyse former for illoyal handelspraksis, idet det overlades til medlemsstaterne at fastholde deres nuværende tiltag eller træffe mere vidtrækkende foranstaltninger. Mere vidtrækkende nationale regler om illoyal handelspraksis og frivillige kodekser som SCI vil ikke blive erstattet, men snarere suppleret. En minimumsstandard på EU-plan forventes således at føre til synergier snarere end at udligne fordelene ved de nuværende ordninger. Endvidere fastlægges der i det foreslåede direktiv en række effektive håndhævelsesmæssige beføjelser, som har vist sig at være et effektivt middel til at bekæmpe frygtfaktoren, øge den afskrækkende virkning og forbedre mulighederne for retlig prøvelse i medlemsstaterne. Igen er den valgte tilgang baseret på et minimum af harmonisering, idet reglerne håndhæves af medlemsstaternes myndigheder og ikke en central myndighed. Endelig omfatter direktivforslaget, at der etableres et koordineringsnetværk bestående af håndhævende myndigheder, som med opbakning fra Kommissionen vil gøre det muligt at udveksle bedste håndhævelsespraksis og udgøre en platform for drøftelser og forbedring af anvendelsen af reglerne om illoyal handelspraksis. Erfaringerne fra Det Forenede Kongeriges Grocery Code Adjudicator's håndhævelse af bestemmelserne om illoyal handelspraksis viser, at en effektiv beskyttelsesordning kan mindske forekomsten af illoyal handelspraksis og sikre bedre muligheder for at klage over denne praksis.

Foranstaltningerne på EU-plan, som skal supplere medlemsstaternes ordninger og SCI, består af fælles regler om illoyal handelspraksis, der skal forbedre styringen af fødevarerforsyningskæden og tilstræbe målet om at sikre landbrugsbefolkningen en rimelig levestandard (artikel 39 i TEUF). Den anvendte tilgang består af delvis (minimal) harmonisering, og der tages hensyn til de positive følgevirkninger af markedsdrevne kontraktlige aftaler mellem parterne. Da illoyal handelspraksis forekommer i hele fødevarerforsyningskæden og har konsekvenser, som med stor sandsynlighed rammer landbrugsproducenterne, giver det god mening at bekæmpe den ud fra en helhedsorienteret tilgang og målrette indsatsen i hele kæden.

- **Proportionalitetsprincippet**

Der er forskel på ambitionerne i de løsningsmodeller, som behandles i konsekvensanalysen. Med hensyn til effektiv løsning af problemerne egner alle modellerne sig i princippet fint til at bidrage til at opnå de udpegede mål, som består i at mindske forekomsten af illoyal handelspraksis og afhjælpe problemet med utilstrækkelig beskyttelse. Der er dog grænser for, hvor meget henstillinger fra EU's side kan gøre for at bidrage til opnåelsen af de opstillede mål. Kommissionens henstillinger til medlemsstaterne og SCI i 2014 og 2016 har ikke haft optimal effekt, hvilket til dels skyldes, at visse resultater kan afhænge af, at der anlægges en fælles obligatorisk tilgang. Derfor anlægges der i nærværende direktiv en tilgang, der sikrer mere effektiv opnåelse af målet om et fælles minimumsniveau for beskyttelse i medlemsstaterne og – som påvist i visse medlemsstater – kan afhjælpe nogle af de udpegede problemer vedrørende illoyal handelspraksis, herunder mangler med hensyn til håndhævelse. Det lader i øvrigt til, at mindre gennemgribende midler sandsynligvis ikke vil kunne sikre lige så effektiv opnåelse af målene.

Den anlagte tilgang er baseret på forsigtighed i flere henseender, og den står således i et rimeligt forhold til det tilstræbte mål. Der foreslås delvis harmonisering snarere end fuld harmonisering. Medlemsstaterne vil fortsat kunne fastsætte regler om illoyal handelspraksis, der rækker ud over minimumsstandarderne for beskyttelse i dette direktivforslag (dog med forbehold af gældende EU-ret). Desuden foreslås der i direktivet en tilgang, der er baseret på decentral håndhævelse i medlemsstaterne. Direktivet supplerer gældende regler, herunder de regler, der er fastlagt i kraft af frivillige initiativer såsom SCI. Således sigtes der i direktivet ikke mod at fastlægge alle de fremgangsmåder, der kan betragtes som illoyal handelspraksis. Der udarbejdes blot en kort liste over forbudte former for illoyal handelspraksis. Beskyttelsen omfatter kun SMV'er, der opererer som leverandører i fødevareforsyningskæden, og der gribes således ikke ind i forretningsforholdene blandt større aktører, der ikke er så tilbøjelige til at blive berørt af illoyal handelspraksis, eller som kan forventes at kunne modstå et uberettiget pres fra illoyal handelspraksis og ikke i samme udstrækning som SMV'er vil blive genstand for den frygtfaktor, der beskrives i konsekvensanalysen.

Proportionalitetsprincippet behandles i afsnit 3.2 og 3.3 i konsekvensanalysen. Kendetegnene ved den foretrukne løsningsmodel, som sikrer, at forslaget står i et rimeligt forhold til ovenstående, behandles i afsnit 5 og 6 samt i afsnit 8, hvor den foretrukne løsningsmodel præsenteres.

- **Valg af retsakt**

Den valgte retsakt er et direktiv, da en tilgang med blød lovgivning risikerer at vise sig ineffektiv med hensyn til at sikre de ønskede grundlæggende lige vilkår. Ved valget af et direktiv som den rette retsakt i forbindelse med foranstaltninger til bekæmpelse af illoyal handelspraksis er opmærksomheden også rettet mod nærhedsprincippet. Et direktiv gør det muligt for medlemsstaterne at integrere det ønskede minimum af beskyttelse i deres nationale retsorden på en måde, som er forenelig med deres valg af love, forskrifter og administrative bestemmelser.

3. RESULTATER AF EFTERFØLGENDE EVALUERINGER, HØRINGER AF INTERESSEREDE PARTER OG KONSEKVENSANALYSER

- **Efterfølgende evalueringer/kvalitetskontrol af gældende lovgivning**

Da der endnu ikke findes EU-lovgivning til bekæmpelse af illoyal handelspraksis, er det på nuværende tidspunkt ikke muligt at fremlægge en evidensbaseret evaluering af, hvor effektive EU-foranstaltningerne er. En række medlemsstater har imidlertid foretaget forudgående eller efterfølgende evalueringer af deres politikkers effektivitet og ydeevne med hensyn til illoyal handelspraksis.

- **Høringer af interesserede parter**

Denne proces omfattede høringer om den indledende konsekvensanalyse, en åben offentlig høring, målrettede høringer blandt interesserede parter i fødevareforsyningskæden (virksomheder i kæden og forbrugerorganisationer), en høring af medlemsstaterne, en akademisk workshop om illoyal handelspraksis i fødevareforsyningskæden (tilrettelagt af Det Fælles Forskningscenter), ad hoc-møder med interesserede parter i fødevareforsyningskæden og samspil med grupper for civil dialog om den fælles landbrugspolitik. Det primære formål med høringsprocessen var at indsamle dokumentation, der skulle danne grundlag for konsekvensanalysen.

De interesserede parter blev opfordret til at fremsætte bemærkninger og fremlægge dokumentation vedrørende problemafgrænsning, politiske mål, behovet for EU-

foranstaltninger, politiske løsninger, løsningernes sandsynlige indvirkning og spørgsmål om gennemførelse, herunder overvågning og håndhævelse.

Mange interesserede parter anfører, at der hyppigt forekommer skadelig illoyal handelspraksis i fødevareforsyningskæden, og de bakker op om retlige foranstaltninger på EU-plan (med undtagelse af detailsektoren), herunder minimumsstandards for håndhævelse. (Større) detailhandlende mener ikke, at illoyal handelspraksis er udbredt, og modsætter sig EU-foranstaltninger. Forbrugerorganisationerne deltog kun i begrænset omfang i høringsprocessen, men udtrykte interesse for at blive inddraget i den lovgivningsmæssige fase.

90 % af respondenterne i den åbne offentlige høring var helt eller delvist enige i, at der anvendes fremgangsmåder i fødevareforsyningskæden, som kan betragtes som illoyal handelspraksis. Disse resultater var stort set de samme for alle grupper af interesserede parter (producenter, forarbejdningsvirksomheder, handlende, forskere osv.), med undtagelse af detailsektoren (12 % var helt eller delvist enige i, at der forekommer illoyal handelspraksis i fødevarekæden). De mest skadelige praksisser, som blev udpeget under høringen, var i brede træk de samme som dem, der påpeges i forsyningskædeinitiativets principper for god praksis. Samlet set mente 87 % af respondenterne, at EU bør træffe foranstaltninger (58 %: i samarbejde med medlemsstaterne; 29 %: EU på egen hånd). For så vidt angår effektiv håndhævelse anførte respondenterne primært gennemsigtige undersøgelser og resultater (94 %), mulighed for bøder i tilfælde af tilsidesættelse af reglerne (93 %), mulighed for at indgive kollektive klager (92 %), mulighed for at modtage og behandle fortrolige klager (89 %), udpegelse af en kompetent myndighed (89 %) og mulighed for at foretage undersøgelser på eget initiativ (73 %).

De interesserede parters bidrag blev indarbejdet i konsekvensanalysen (i hele teksten) og taget i betragtning i forslaget til direktivet. Mens de fleste interesserede parter efterlyste omfattende regulering af flere former for illoyal handelspraksis i fødevareforsyningskæden, peger Kommissionens forslag i retning af en mere begrænset tilgang, der kun omfatter nogle få former for særlig skadelig illoyal handelspraksis. Kommissionen er i vid udstrækning enig med hovedparten af de interesserede parter i, at det er vigtigt at sikre en stærk håndhævelseskapacitet hos medlemsstaternes myndigheder og koordinering af håndhævelsen på EU-plan.

- **Indhentning og brug af ekspertbistand**

Ud over ovennævnte høring af interessenter var konsekvensanalysen baseret på en bred vifte af videnskabelig og juridisk ekspertise og anvendt viden. Ved fastlæggelsen af referencegrundlaget blev der indsamlet oplysninger fra medlemsstaterne, som blev behandlet og analyseret af eksterne juridiske eksperter. Derudover blev der indsamlet oplysninger om de mulige konsekvenser af løsningsmodellerne fra medlemsstaterne og fra offentligt tilgængelig information. Mere overordnet omfatter dokumentationsgrundlaget for konsekvensanalysen data og oplysninger, der er indhentet gennem ovennævnte høringer, en akademisk workshop og en teknisk rapport, uafhængige litteraturgennemgange og udveksling af oplysninger med medlemsstater og tredjelande, som har erfaringer med regulering af illoyal handelspraksis. For eksempel skriver Det Forenede Kongeriges konkurrencemyndighed i sin rapport "The supply of groceries in the UK market investigation" fra 2008, at visse former for illoyal handelspraksis kan have en negativ indvirkning på konkurrencen og forbrugernes velfærd. I en undersøgelse foretaget for GD GROW i 2016 ser Areté nærmere på forsyningskædeinitiativets begrænsninger med hensyn til at afhjælpe illoyal handelspraksis. Og i en rapport om illoyal handelspraksis fra 2013 bekræfter SEO den store rolle, som frygten for repressalier spiller i sager vedrørende illoyal handelspraksis.

I forbindelse med konsekvensanalysen er der endvidere gjort brug af den interne ekspertise hos både forskerne ved Det Fælles Forskningscenter, navnlig dets enhed, som fokuserer på økonomien i landbruget, og de økonomiske og juridiske eksperter i GD AGRI.

Akademisk workshop om illoyal handelspraksis i fødevareforsyningskæden

Sammen med GD AGRI afholdt Det Fælles Forskningscenter i juli 2017 en workshop under overskriften "Unfair trading practices in the food supply chain" (illoyal handelspraksis i fødevareforsyningskæden). Mere end et dusin deltagere på denne workshop kom fra universiteter i hele EU og fra USA.

På grundlag af resultaterne fra workshoppen og med støtte fra en række akademiske ordførere har Det Fælles Forskningscenter udarbejdet en teknisk rapport, hvori det bekræftes, at der forekommer illoyal handelspraksis i fødevareforsyningskæden, og der henvises til det omfattende regulerings- og analysearbejde på området.

Undersøgelse af de nationale regler om illoyal handelspraksis i medlemsstaterne

Gennem en spørgeskemaundersøgelse fik Kommissionen feedback fra medlemsstaterne om deres erfaringer med regler om illoyal handelspraksis og om de data og oplysninger, som de kan dele i den forbindelse. Medlemsstaterne blev navnlig anmodet om at i) fremlægge opdaterede oplysninger om forekomsten, gennemførelsen og håndhævelse af national lovgivning om illoyal handelspraksis, som var blevet indsamlet ved en tidligere undersøgelse i 2015, ii) udveksle oplysninger fra konsekvensanalyser, som de måtte have foretaget i forbindelse med beslutningstagning om nationale regler for illoyal handelspraksis og iii) fremlægge data og oplysninger om de administrative omkostninger, som offentlige forvaltninger pålægges pga. indførelsen af nationale regler om illoyal handelspraksis.

Medlemsstaternes svar blev brugt som input til det overblik, der gives i dokumentet "Specific regulations on unfair trading practices in Member States in the business-to-business retail supply chain" (Cafaggi, F. og P. Iamiceli, bilag F til konsekvensanalysen). Derudover brugte GD AGRI medlemsstaternes overslag over deres administrative omkostninger i forbindelse med indførelsen og håndhævelsen af deres nationale regler om illoyal handelspraksis, da generaldirektoratet udarbejdede konsekvensanalysen og skitserede de forskellige løsningsmodeller.

Analyse af virkningerne af regulering af illoyal handelspraksis

GD COMP's cheføkonom har fremlagt en analyse af de mulige virkninger af reguleringen af handelspraksis i fødevareforsyningskæden og bl.a. udpeget de mulige fordele og ulemper (for aktørerne og forbrugerne) ved regulering af forskellige former for praksis.

• Konsekvensanalyse

GD AGRI forelagde Udvalget for Forskriftskontrol konsekvensanalysen den 21. februar 2018. Udvalget afgav en negativ udtalelse den 23. februar 2018. Det anmodede om, at der blev arbejdet videre på den, og bad om at få den forelagt igen. Udvalget påpegede flere mangler, som skulle udbedres i en revideret udgave. En revideret udgave af analysen blev forelagt udvalget den 5. marts 2018, og bestyrelsen afgav den 12. marts 2018 en positiv udtalelse med visse forbehold. I bilag I til konsekvensanalysen findes der en oversigt over bestyrelsens anbefalinger og de ændringer, der er foretaget.

De forskellige politiske løsningsmodeller præsenteres og beskrives i afsnit 5 i konsekvensanalysen. Derefter evalueres modellerne, hvorefter de kombineres i en række plausible og differentierede pakker (afsnit 6.4). Den foretrukne løsningsmodel præsenteres i afsnit 8. I bilag E beskrives den anvendte metode og vurderingen af modellernes effektivitet og virkning og af deres bagvedliggende elementer.

Følgende betragtninger vedrørende løsningsmodellernes elementer har stor betydning. På grundlag af den foreliggende dokumentation synes det ikke at være berettiget at foretage en detaljeret harmonisering af reglerne om illoyal handelspraksis i fødevarerforsyningskæden i EU. En tilgang med delvis harmonisering og materielle regler om illoyal handelspraksis kan imødekomme medlemsstaternes strengere regler om illoyal handelspraksis og samtidig indføre en fælles minimumsstandard for beskyttelse i EU, der understøtter målet om at mindske forekomsten af illoyal handelspraksis.

En generel bestemmelse om at forbyde illoyal handelspraksis ville sikre en fælles standard for beskyttelse mod illoyal handelspraksis i medlemsstaterne. Medlemsstaternes myndigheder ville fortolke den fra sag til sag, men den ville skabe forventninger om ensartet anvendelse. En generel bestemmelse kunne således i realiteten komme til at indebære en grad af harmonisering, der kunne forårsage spændinger med hensyn til medlemsstaternes nuværende ordninger, som ofte afhænger af generelle nationale forbud. Forbud mod bestemte former for illoyal handelspraksis – som der lægges op til i dette direktivforslag – har ikke denne brede harmoniseringseffekt. Konkret formulerede forbud mod bestemte former for illoyal handelspraksis vil desuden mindske den manglende retssikkerhed i forbindelse med handelstransaktioner, som kan forekomme som følge af et mere generelt forbud. Det er målet, at reglerne i kraft af deres særtræk skal være forudsigelige for aktørerne og til at arbejde med for de myndigheder, der skal håndhæve dem.

Det er nødvendigt at skelne mellem praksisser, der beskrives i klare og utvetydige vendinger i leveringsaftalen mellem parterne, før transaktionen indledes, og praksisser, som opstår efter, at transaktionen er indledt, uden at der på forhånd er truffet aftale om dem i klare og utvetydige vendinger. Den første kategori vil sandsynligvis give parterne visse effektivitetsgevinster, mens dette sandsynligvis ikke vil være tilfældet for den anden. Ved fastlæggelsen af bestemte former for illoyal handelspraksis i dette forslag tages der således hensyn til kontraktlige aftaler mellem parter, medmindre disse ikke med rimelighed kan anses for at sikre effektivitetsgevinster, f.eks. hvis de giver den stærke part vage og uspecificerede beføjelser til ensidigt at træffe beslutninger om sådanne praksisser, efter at transaktionen er indledt (uforudsigelighed), eller hvis en bestemt praksis i sagens natur er urimelig.

I de foreslåede regler om illoyal handelspraksis fokuseres der på produkter, der er opført i bilag I til TEUF, og som er beregnet til anvendelse i fødevarer og som forarbejdede landbrugsvarer, som der handles med i hele fødevarerforsyningskæden. Alle handlede fødevarer er således omfattet. Når andre aktører end SMV'er køber disse produkter i kæden, skal EU's regler om illoyal handelspraksis overholdes. Dette omfattende anvendelsesområde er i overensstemmelse med SCI'ernes tilgang og med medlemsstaternes foranstaltninger til bekæmpelse af illoyal handelspraksis. Hvis kun de landbrugsvarer, der er opført i bilag I, var omfattet, ville der være en risiko for at skabe forvridninger i forsyningskæden, som i sidste ende kunne have en negativ indvirkning på handelen med landbrugsvarer og på landbrugsproducenterne.

Måltrettet beskyttelse af små og mellemstore leverandører i fødevarerforsyningskæden er berettiget, da det ofte er disse aktører, der ikke kan forsvare sig mod illoyal handelspraksis på grund af deres svage forhandlingsposition. Desuden er der en risiko for negative konsekvenser for så vidt angår foranstaltninger, der påvirker kontraktforholdet mellem større aktører. Selv om illoyal handelspraksis i konsekvensanalysen udelukkende defineres ud fra et hensyn til rimelighed, er måltrettet beskyttelse derfor mere passende på dette stadie. Ud fra samme begrundelse skal reglerne gælde for andre aktører end små og mellemstore købere i fødevarerforsyningskæden, da disse kan udnytte deres forhandlingsstyrke over for mindre aktører på en måde, som skaber mulighed for at anvende illoyal handelspraksis.

Det, at der findes myndigheder, som har kompetence til at håndhæve regler om illoyal handelspraksis, og de proceduremæssige beføjelser, som de tillægges, har vist sig at være vigtige for aktørernes opfattelse af, at der foretages effektiv håndhævelse, hvor der tages hånd om de grundlæggende årsager til, at de aktører, der oplever illoyal handelspraksis, ikke gør brug af deres klagemuligheder (frygtfaktoren). Medlemsstaterne pålægges således at udpege en kompetent myndighed med ansvar for håndhævelse af reglerne om illoyal handelspraksis og at give denne myndighed visse håndhævelsesmæssige minimumsbeføjelser, idet de henter inspiration fra bedste praksis i medlemsstaternes nuværende ordninger.

EU-reglerne bør ledsages af en mekanisme til koordinering af indsatsen hos de forskellige kompetente myndigheder, der sikrer, at reglerne anvendes på koordineret vis, og som skal lette udvekslingen af bedste praksis. Det er vigtigt, at der også indsamles data fra medlemsstaternes rapportering, som kan danne grundlag for en fremtidig gennemgang af foranstaltningerne. Kommissionen vil fremme netværkssamarbejdet ved at afholde årlige møder, der baseres på årlige rapporter om anvendelse af reglerne, som medlemsstaternes kompetente myndigheder fremlægger.

For så vidt angår den indvirkning, som regler om illoyal handelspraksis vil få, er det vanskeligt at give et præcist skøn over, hvor store fordele der vil være for aktørerne. Hver enkelt form for illoyal handelspraksis, som der målrettes mod, har dog en mærkbar negativ indvirkning på deres bundlinje pga. uberettiget overførsel af risici og usikkerhed, der kan tilskrives omkostninger, som de ikke ville pådrage sig på et konkurrencepræget marked. Næsten alle respondenterne i de mange undersøgelser, som der refereres til i denne konsekvensanalyse, er bekymrede over brugen af illoyal handelspraksis og den skade, som den forvolder, og de forventer en positiv effekt af indførelsen af offentlige (EU-)regler om illoyal handelspraksis, som håndhæves effektivt. For eksempel berettes der om, at Grocery Code Adjudicator i Det Forenede Kongerige været effektiv med hensyn til at mindske forekomsten af illoyal handelspraksis.

I afsnit 2.5 og 6.2.1 i konsekvensanalysen vurderes den skade, som illoyal handelspraksis forårsager. En undersøgelse blandt landbrugsproducenter og -kooperativer i 2013, som var baseret på en bred definition af illoyal handelspraksis, viste, at den forvolder anslåede skader til en værdi af mere end 10 mia. EUR om året. Flere fødevareproducenter, som i 2011 deltog i en undersøgelse baseret på en bred definition af illoyal handelspraksis, rapporterede, at deres omkostninger i forbindelse med illoyal handelspraksis udgjorde 0,5 % af deres omsætning, hvilket svarer til 4,4 mia. EUR, hvis de ekstrapoleres til hele fødevareindustriens samlede omsætning samme år.

De forventede fordele ved at mindske forekomsten af illoyal handelspraksis kan betragtes som omkostninger for de stærke aktører, som tidligere har anvendt dem, men ikke længere må anvende dem på grund af reglerne om illoyal handelspraksis. Ud fra samfundsmæssige hensyn og hensyn til retfærdighed betragtes disse fordele, som kan tilskrives, at leverandører udsættes for illoyal handelspraksis, imidlertid ikke som berettigede i udgangspunktet. Det følger heraf, at fordelene ved et forbud mod illoyal handelspraksis opvejer denne særlige form for "skade".

De største omkostninger for de aktører, der skal efterleve de nye regler om illoyal handelspraksis, vil være omkostninger til overholdelse af reglerne. Her er der generelt tale om omkostninger, der udelukkende vedrører uddannelse og efterlevelse af reglerne. De foreslåede regler om illoyal handelspraksis pålægger ikke nogen aktører at udføre bestemte aktiviteter. De forbyder blot en bestemt adfærd, der betragtes som urimelig. I øvrigt har underskriverne af SCI'er allerede pådraget sig omkostninger til overholdelse, idet de udviser respekt for SCI'ernes frivillige kodeks. En af de større detailhandlende har f.eks. haft

engangsomkostninger på 200 000 EUR til uddannelse af medarbejderne i SCI-adfærdskodeksen.

En delvis harmonisering af reglerne om illoyal handelspraksis på EU-plan forventes kun at få begrænsede følgevirkninger for forbrugerne. Ved den åbne offentlige høring hævdede aktørerne generelt ikke, at illoyal handelspraksis (f.eks. fra SCI'ers side) indebærer fordele for forbrugerne, f.eks. i kraft af lavere forbrugerpriser, som der åbnes mulighed for takket være fortjenstmargener, der hentes hos leverandører længere oppe i forsyningskæden i kraft af illoyal handelspraksis. Det hævdes undertiden, at forbrugerpriserne påvirkes negativt af forbud mod salg til under kostprisen, men disse forbud indgår ikke i konsekvensanalysen. De forbrugerorganisationer, der har reageret på høringen, bakker op om offentlige regler om illoyal handelspraksis, da de forventer, at illoyal handelspraksis vil få en mere langsigtet negativ indvirkning på forbrugerpriserne.

Medlemsstaterne vil skulle gennemføre reglerne om illoyal handelspraksis i deres nationale lovgivning. Valget af et direktiv giver medlemsstaterne en skønsmargen til at beslutte, hvordan de vil foretage gennemførelsen. Medlemsstaterne har lov til at vedtage og anvende strengere nationale love på deres område, der tager sigte på at beskytte små og mellemstore købere og de leverandører, der specifikt er nævnt i dette direktiv. Illoyal handelspraksis har i årenes løb været genstand for en række uensartede lovgivningsforanstaltninger i medlemsstaterne. Derfor har hovedparten af medlemsstaterne allerede fastlagt rammer for kontrol med illoyal handelspraksis. Indvirkningen af EU-regler om illoyal handelspraksis på medlemsstaternes lovgivning vil afhænge af (anvendelsesområdet for) de nuværende nationale regler. I de tilfælde, hvor der slet ikke findes nogen rammer, vil medlemsstaten skulle gennemføre de nye foranstaltninger og bl.a. udpege en håndhævende myndighed. En eksisterende myndigheds (f.eks. en national konkurrencemyndigheds) kompetenceområde kan dog udvides, hvilket er forekommet i en række medlemsstater. Således kan omkostningerne til gennemførelsen til en vis grad absorberes af nuværende strukturer i medlemsstaterne, og de kan derfor blive begrænsede. Eksempelvis kan det nævnes, at driftsomkostningerne hos Det Forenede Kongeriges Grocery Code Adjudicator lå på 1 786 000 GBP i regnskabsåret 2015/2016 og blot 622 000 GBP i regnskabsåret 2016/2017. Størstedelen af forskellen kan tilskrives en omfattende undersøgelse af en enkelt detailhandlende i 2015/2016.

Endelig forventes reglerne om illoyal handelspraksis ikke at få nogen væsentlig direkte indvirkning på miljøet, selv om de aktører, der ikke rammes af illoyal handelspraksis, måske får et øget økonomisk råderum til at investere i miljømæssigt bæredygtige og klimavenlige produktionsmetoder og til at forebygge madspild eller kan føle sig mindre presset til at kompensere for den mistede margin ved at "springe over, hvor gærdet er lavest" med hensyn til miljølovgivningen og lovgivningen om fødevarer sikkerhed.

- **Målrettet regulering og forenkling**

SMV'er forventes at drage fordel af forslaget. De kan ganske vist også påføres omkostninger i forbindelse med overholdelse, men dette blev ikke fremhævet som et problem i svarene på høringen. Desuden gælder der allerede frivillige regler såsom reglerne i SCI-regi, uanset størrelse.

- **Grundlæggende rettigheder**

Planer for gennemførelsen og foranstaltninger til overvågning, evaluering og rapportering. EU er fast besluttet på at opretholde en høj standard med hensyn til grundlæggende rettigheder. Et retfærdigt og effektivt system til beskyttelse mod illoyal handelspraksis vil forbedre de interesserede parter muligheder for at drive virksomhed (se artikel 16 i Den Europæiske Unions Charter om Grundlæggende Rettigheder). EU-lovgivningen skal respektere de

rettigheder, der er nedfældet i chartret (artikel 51 og 52 i chartret). Håndhævelsesbeføjelserne skal derfor udformes på en måde, som er forenelig med retten til et forsvar (artikel 48 i chartret), f.eks. ved at sikre adgang til effektive retsmidler, som gør det muligt at udfordre afgørelser truffet af håndhævende myndigheder, som pålægger sanktioner. Navnlig for så vidt angår fortrolig behandling af klager skal der sikres en balance med hensyn til retten til et forsvar.

4. VIRKNINGER FOR BUDGETTET

Forslaget vil kun få begrænsede virkninger for EU's budget. Det vil indebære et årligt koordineringsmøde blandt medlemsstaternes håndhævende myndigheder i Bruxelles samt oprettelse og forvaltning af et websted til Kommissionens informationsudveksling.

5. ANDRE FORHOLD

- **Planer for gennemførelse og foranstaltninger til overvågning, evaluering og rapportering**

Der findes ingen relevante statistikker på EU-plan i Eurostats database, der kan tjene som primære kilder til data om overvågning og evaluering af dette direktiv. Kommissionen vil bruge statistikker om producenter, forarbejdningsvirksomheder og forbrugerpriser, der enten indsamles gennem Eurostat eller direkte i forbindelse med den fælles markedsordning, som grundlag for økonometrisk arbejde til støtte for overvågningen og evalueringen af direktivet.

Overvågningen og evalueringen vil derfor afhænge af data, der indsamles inden for rammerne af nærværende direktiv, primært ved hjælp af årlige rapporter fra de nationale kompetente myndigheder. Disse rapporter vil indeholde detaljerede beskrivelser af myndighedernes aktiviteter med hensyn til anvendelse og håndhævelse af reglerne i henhold til nærværende direktiv, f.eks. hvad angår antallet af modtagne klager (uanset fortrolighed), antallet af iværksatte undersøgelser (på eget initiativ eller efter anmodning) samt andelen af sager, der fører til registrering af overtrædelser. De årlige rapporter vil også omfatte konkrete former for praksis og erfaringer, som skal fremme anvendelsen af bedste praksis. Dette vil blive suppleret med undersøgelser af holdningen blandt virksomheder i EU (lige fra landbrugsproducenter til detailhandlende), der minder om de undersøgelser, som en række medlemsstater og frivillige initiativer allerede gennemfører. Både erfaringerne og holdningerne er vigtige faktorer, der påvirker adfærden hos virksomhederne i det indre marked. Endelig vil Kommissionen også selv foretage eller bestille økonomiske undersøgelser, der har til formål at måle indvirkningen af nationale regler og frivillige initiativer på de forskellige former for praksis på mikro- og makroøkonomisk plan.

Ifølge de indikatorer, der udpeges i konsekvensanalysen, vil Kommissionen evaluere denne politiks effektivitet, relevans, sammenhæng og merværdi for EU. Den vil eventuelt også tage andre relevante evalueringskriterier i betragtning, f.eks. oplysninger om forsyningsselskaber, egenkapital, antagelighed eller koordinering (med medlemsstaternes regler og frivillige selvreguleringsinitiativer). Disse indikatorer kan danne grundlag for den evaluering, der skal fremlægges tidligst tre år efter direktivets ikrafttrædelse for at sikre, at der foreligger et tilstrækkeligt datasæt.

Der kræves ikke nogen gennemførelsesplan for dette direktiv, som har et begrænset anvendelsesområde, ikke indeholder forslag om fuldstændig harmonisering og ikke indebærer særlige udfordringer med hensyn til teknik, overholdelse eller timing. Desuden fastsættes der ved selve direktivet flere støtteforanstaltninger og en mekanisme til samarbejde mellem de håndhævende myndigheder, ligesom der oprettes et websted til dette formål.

- **Forklarende dokumenter (for direktiver)**

Af de årsager, der nævnes ovenfor i afsnittet om gennemførelsesplaner, vil Kommissionen ikke anmode medlemsstaterne om forklarende dokumenter vedrørende gennemførelsen.

- **Nærmere redegørelse for de enkelte bestemmelser i forslaget**

Det foreslåede direktiv består af 14 artikler.

I **artikel 1** fastsættes genstanden for direktivet, hvori der ved en tilgang baseret på delvis (minimal) harmonisering indføres en minimumsstandard for beskyttelse mod illoyal handelspraksis på tværs af medlemsstaterne. Beskyttelsen gælder kun for leverandører i form af SMV'er i fødevareforsyningskæden og disses salg til købere, som ikke er SMV'er.

Artikel 2 indeholder definitioner af termer, der anvendes ofte i direktivet, f.eks. "køber", "leverandør", "små og mellemstore virksomheder", "fødevarer" og "letfordærlige fødevarer". Disse definitioner bidrager til at fastlægge direktivets anvendelsesområde.

For så vidt angår produktdækning omfatter direktivet "fødevarer", dvs. de landbrugsvarer, der er opført i bilag I til TEUF til brug som fødevarer, herunder fiske- og akvakulturprodukter samt forarbejdede landbrugsvarer til brug som fødevarer – dvs. forarbejdede fødevarer, som ikke er omfattet af bilag I til TEUF.

Foranstaltningernes anvendelsesområde fastlægges dels ud fra forholdet mellem leverandører og købere og dels ud fra produktdækningen. Anvendelsesområdet gælder for hele fødevareforsyningskæden og omfatter illoyal handelspraksis, som kan forplante sig bagud og i sidste ende lægge pres på landbrugerne – enten direkte eller indirekte. Beskyttelsen omfatter små og mellemstore landbrugsproducenter (herunder deres producentorganisationer såsom kooperativer) og andre SMV, der fungerer som leverandører i kæden, mens reglerne om illoyal handelspraksis begrænser adfærden hos købere, der ikke er SMV'er.

I forslaget tages der hensyn til, at en skriftlig aftale ikke nødvendigvis altid indeholder bestemmelser om illoyal handelspraksis, som i princippet kan forekomme på alle stadier i handelstransaktionen mellem en køber og en leverandør i fødevareforsyningskæden, bl.a. efter at der er indgået en aftale.

Fødevareforsyningskæden består af indbyrdes forbundne vertikale forsyningsforbindelser, og illoyal handelspraksis, der forekommer på efterfølgende trin i kæden, kan have en negativ indvirkning på landbrugsproducenterne og kædens generelle effektivitet. I forslaget begrænses begrebet "leverandør" derfor ikke til landbrugsproducenter og deres organisationer. Det omfatter derimod alle leverandører, herunder producenter og distributører, i hele kæden, forudsat at der er tale om små og mellemstore virksomheder.

Navnlig i fremstillingssektoren udgør SMV'er en forholdsvis stor andel. I forslagets dækningsområde tages der hensyn til, at små og mellemstore mellemhandlere, som ikke er i stand til at modstå illoyal handelspraksis, der udøves af købere, som ikke er SMV'er, kan vælte omkostningerne fra denne praksis over på deres egne leverandører, nemlig landbrugsproducenterne. Desuden kan udenlandske leverandører, der er etableret uden for Unionen, påberåbe sig forbuddet, hvis de sælger til købere, der er etableret i EU.

Artikel 3 indeholder en liste over forbudte former for illoyal handelspraksis. I stk. 2 gøres forbuddet betinget af parternes kontraktfrihed. Med andre ord overlades det til parterne at vurdere, om der er tale om illoyal handelspraksis, og de har mulighed for at træffe deres egne valg i kraft af en aftale. Parterne må dog ikke træffe aftale om de former for illoyal handelspraksis, der er opført i stk. 1, på grund af disses iboende urimelige karakter.

I stk. 1 forbydes det blandt andet, at købere først betaler deres leverandører efter mere end 30 dage, hvis der er tale om levering af letfordærlige produkter. Denne bestemmelse udgør kun lex specialis for fødevarerektoren for så vidt angår de bestemmelser, der vedrører betalingsbetingelserne i direktivet om bekæmpelse af forsinket betaling, som gælder for alle økonomiske sektorer. Blandt de forbudte former for praksis kan også nævnes annullering af ordrer på letfordærlige produkter med kort varsel samt ensidige ændringer af vilkårene i en leveringsaftale med tilbagevirkende kraft. Denne adfærd, som skaber en uforholdsmæssig risikofordeling til gavn for køberen, er åbenlyst urimelig og bør forbydes.

Andre former for praksis, som er urimelige, når de anvendes uden aftale, kan være acceptable og endda øge effektiviteten til gensidig gavn, hvis de er omfattet af en aftale mellem parterne. Derfor bør de behandles anderledes i reglerne om illoyal handelspraksis for at åbne mulighed for en effektivitetsfremmende adfærd, som i sidste ende sikrer passende forsyninger og priser.

Vilkårene i en sådan aftale skal være klare og utvetydige. En vagt formuleret aftale, der giver den ene part mulighed for på et senere tidspunkt at fastsætte vilkårene med hensyn til disse former for praksis, er uforudsigelig og må derfor ikke tillade en sådan adfærd og forhindre, at den betegnes som illoyal handelspraksis.

Blandt disse former for illoyal handelspraksis kan nævnes returnering af ikke afsatte produkter eller affaldsprodukter. Betaling for oplagring, udstilling eller anden fremvisning af en leverandørs fødevarer kan frembringe effektivitetsgevinster til gavn for begge aftalepartnere og dermed føre til win-win-situationer. Dette gælder også for promoverings- og markedsføringsaktiviteter. Køberen skal give leverandøren et omkostningsestimat, hvis denne anmoder om det. I tilfælde af markedsføring og oplagring, udstilling eller anden fremvisning skal køberen efter anmodning også fremlægge et omkostningsestimat.

Denne praksis er acceptabel, hvis parterne er enige, og hvis betalingen for oplagring og anden fremvisning af produkter baseres på objektive og rimelige omkostningsestimater. Leverandørens bidrag til promovering af produkter eller køberens markedsføring kan også være effektive, hvis parterne er enige.

I **artikel 4** pålægges medlemsstaterne at udpege en kompetent håndhævende myndighed med ansvar for de forbudte former for illoyal handelspraksis. Allerede eksisterende håndhævende myndigheder, f.eks. på området for konkurrencelovgivning (nationale konkurrencemyndigheder), kan udpeges som kompetent myndighed for at opnå stordriftsfordele.

Artikel 5 handler om klager, og her foreskrives det, at den håndhævende myndighed skal kunne behandle fortrolige klager og efter anmodning beskytte klagerens identitet. Også producentorganisationer og sammenslutninger af disse bør kunne indgive en klage hos den håndhævende myndighed, ikke kun på egne vegne som aftalepartner, men også som repræsentant for deres medlemmers (eller medlemmernes medlemmers) interesser, hvis disse medlemmer er SMV'er.

I henhold til **artikel 6** har de håndhævende myndigheder de nødvendige beføjelser til at indlede en undersøgelse på eget initiativ eller på baggrund af en klage for at indsamle oplysninger, bringe en krænkelse til ophør eller pålægge bøder og til at offentliggøre de afgørelser, der er truffet, for at opnå en afskrækkende virkning.

Bestemmelser om koordinering og samarbejde mellem håndhævende myndigheder er fastsat i **artikel 7**. Dette samarbejde omfatter årlige møder, der befordres af Kommissionen, og årlige rapporter, som de håndhævende myndigheder skal fremlægge. I det omfang, at det er muligt, bør medlemsstaternes håndhævende myndigheder yde gensidig bistand i forbindelse med deres undersøgelser.

I forslaget **artikel 8** præciseres det, at medlemsstaterne gerne må fastsætte yderligere regler, der har til formål at bekæmpe illoyal handelspraksis, og som rækker ud over denne minimumsstandard på EU-plan, så længe reglerne om det indre marked respekteres.

I **artikel 9** fastlægges medlemsstaternes rapporteringsforpligtelser. Her åbnes der mulighed for, at Kommissionen kan vedtage en gennemførelsesretsakt på dette område, hvori den kan fastlægge nyttige retningslinjer.

Artikel 10 indeholder bestemmelser om den udvalgsprocedure, der skal hjælpe Kommissionen i den henseende.

I **artikel 11** foreskrives en evaluering, som Kommissionen skal foretage tidligst tre år efter direktivets ikrafttrædelse, og en foreløbig rapport om gennemførelsen af direktivet.

Bestemmelser om gennemførelsen af direktivet findes i **artikel 12**. Her beskrives standardproceduren for direktiver.

Artikel 13 vedrører direktivets ikrafttrædelse. Endelig foreskrives det i artikel 14, at direktivet er rettet til medlemsstaterne.

Forslag til

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV**om illoyal handelspraksis i relationer mellem virksomheder i fødevareforsyningskæden**

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 43, stk. 2, og

under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen,

efter fremsendelse af udkast til lovgivningsmæssig retsakt til de nationale parlamenter,

under henvisning til udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg⁷,

under henvisning til udtalelse fra Regionsudvalget,⁸,

efter den almindelige lovgivningsprocedure, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) I tre meddelelser fra Kommissionen siden 2009⁹ har fokus været rettet mod, hvordan fødevareforsyningskæden fungerer, herunder forekomsten af illoyal handelspraksis. Illoyal handelspraksis defineres i den sammenhæng som en praksis, der klart afviger fra god praksis på handelsområdet, er i strid med god tro og redelig handlemåde, og som en handelspartner ensidigt påtvinger en anden. Kommissionen har foreslået en række ønskelige egenskaber ved de nationale og frivillige rammer for bekæmpelse af illoyal handelspraksis i fødevareforsyningskæden. Ikke alle disse egenskaber er blevet en del af de retlige rammer og frivillige ordninger for styring i medlemsstaterne, og forekomsten af denne praksis er således stadig et fokusområde i de politiske drøftelser i Unionen.
- (2) I juni 2016 opfordrede Europa-Parlamentet i en beslutning¹⁰ Kommissionen til at fremlægge et forslag til en retlig ramme på EU-plan, som omhandler illoyal handelspraksis. I december 2016 opfordrede Rådet Kommissionen til tilpas hurtigt at gennemføre en konsekvensanalyse med henblik på at foreslå en EU-lovgivningsramme eller andre ikkelovgivningsmæssige tiltag, der kan imødegå illoyal

⁷ EUT C [...] af [...], s. [...].

⁸ EUT C [...] af [...], s. [...].

⁹ Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget – En bedre fungerende fødevareforsyningskæde i Europa (COM(2009) 591).

Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget – Bekæmpelse af illoyal handelspraksis i business-til-business-fødevareforsyningskæden (COM(2014) 472).

Rapport fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet om illoyal handelspraksis i business-til-business-fødevareforsyningskæden (COM(2016) 32 final).

¹⁰ Europa-Parlamentets beslutning af 7. juni 2016 om illoyal handelspraksis i fødevarekæden (2015/2065(INI)).

handelspraksis¹¹. Kommissionen har udarbejdet en konsekvensanalyse på baggrund af både en åben offentlig høring og en række målrettede høringer.

- (3) En række forskellige aktører i fødevareforsyningskæden beskæftiger sig med produktion, forarbejdning, markedsføring, distribution og detailsalg af fødevarer. Kæden er klart den vigtigste kanal til forsyning af fødevarer "fra jord til bord". De nævnte aktører handler med fødevarer, dvs. primære landbrugsvarer, herunder fiskevarer og akvakulturprodukter som opført i bilag I til traktaten, der er bestemt til anvendelse som fødevarer, og andre fødevarer, som ikke er opført i bilaget, men består af forarbejdede landbrugsvarer til anvendelse som fødevarer.
- (4) Der er en vis forretningsrisiko ved al økonomisk aktivitet, men landbrugsproduktion er et særlig usikkert område på grund af afhængigheden af biologiske processer, da landbrugsvarer i større eller mindre omfang er letfordærlige og sæsonbetingede, og da vejrforholdene også spiller ind. I lyset af en landbrugspolitik, der er blevet markant mere markedsorienteret end tidligere, er beskyttelse mod illoyal handelspraksis blevet vigtigere for aktørerne i fødevareforsyningskæden og navnlig for landbrugsproducenterne og deres organisationer.
- (5) Aktørernes antal og størrelse varierer i de forskellige led i fødevareforsyningskæden. Forskellene med hensyn til forhandlingsposition hænger sammen med koncentrationen af aktører og kan skabe mulighed for urimelig udnyttelse af forhandlingsstyrken ved brug af illoyal handelspraksis. Illoyal handelspraksis er særlig skadelig for små og mellemstore aktører i fødevareforsyningskæden. De landbrugsproducenter, der leverer landbrugsråvarer, er hovedsageligt små og mellemstore aktører.
- (6) De fleste medlemsstater, men ikke alle, har fastsat særlige nationale regler, der beskytter leverandører mod illoyal handelspraksis, som opstår i relationer mellem virksomheder i kæden. Selv hvis der er mulighed for at gøre brug af aftaleretten eller selvreguleringsinitiativer, begrænses denne muligheds praktiske værdi af frykten for repressalier mod personer, som klager. Visse medlemsstater, som har fastlagt særlige regler om illoyal handelspraksis, overlader derfor håndhævelsen af dem til administrative myndigheder. Der er imidlertid stor forskel på de regler, som medlemsstaterne har fastsat om illoyal handelspraksis.
- (7) Der bør på EU-plan indføres en minimumsstandard for beskyttelse mod visse former for åbenlys illoyal handelspraksis for at mindske forekomsten af denne praksis og bidrage til at sikre en rimelig levestandard for landbrugsproducenterne. Den bør gavne alle landbrugsproducenter eller enhver fysisk eller juridisk person, der leverer fødevarer, herunder producentorganisationer og sammenslutninger af producentorganisationer, forudsat at alle disse opfylder definitionen på mikrovirksomheder eller små og mellemstore virksomheder som omhandlet i bilaget til Kommissionens henstilling 2003/361/EF¹². Disse mikroleverandører og små og mellemstore leverandører er særlig sårbare over for illoyal handelspraksis og er mindst i stand til at overvinde den, uden at det får konsekvenser for deres økonomiske levedygtighed. Da det økonomiske pres på de små og mellemstore virksomheder, som illoyal handelspraksis forårsager, ofte lægges ned gennem kæden og når helt ud til landbrugsproducenterne, bør reglerne om illoyal handelspraksis også beskytte små og mellemstore leverandører i mellemlæddene efter primærproduktionen. Det bør desuden undgås, at beskyttelsen af disse mellemlid får utilsigtede konsekvenser (navnlig med

¹¹ [Rådets konklusioner](#) af 12. december 2016 om styrkelse af landbrugernes stilling i fødevareforsyningskæden og bekæmpelse af illoyal handelspraksis.

¹² EUT L 124 af 20.5.2003, s. 36.

hensyn til uberettigede prisstigninger) i form af, at handel ledes væk fra landbrugsproducenter og deres sammenslutninger, som producerer forarbejdede produkter, og over til leverandører, der ikke er beskyttet.

- (8) Leverandører, der er etableret uden for Unionen, bør kunne påberåbe sig EU's minimumsstandard, når de sælger fødevarer til købere, der er etableret i Unionen, for at undgå uønskede fordrejninger, som følger af beskyttelsen af leverandører fra EU.
- (9) De relevante regler bør gælde for handelspraksis hos andre aktører end små og mellemstore aktører i fødevareforsyningskæden, da de normalt har en relativt stærkere forhandlingsposition, når de handler med små og mellemstore leverandører.
- (10) Da de fleste medlemsstater allerede har – om end divergerende – nationale regler om illoyal handelspraksis, er det hensigtsmæssigt at anvende et direktiv til at indføre en minimumsstandard for beskyttelse i henhold til EU-retten. Dette bør gøre det muligt for medlemsstaterne at indarbejde de relevante regler i deres nationale retsorden på en sådan måde, at der sikres en sammenhængende ordning. Medlemsstaterne bør ikke udelukkes fra at vedtage og anvende strengere nationale love inden for deres område, som beskytter små og mellemstore leverandører og købere mod illoyal handelspraksis, der opstår i relationer mellem virksomheder i fødevareforsyningskæden, dog med forbehold af de gældende begrænsninger i EU-retten, som skal sikre et velfungerende indre marked.
- (11) Da illoyal handelspraksis kan forekomme på alle stadier ved salget af fødevarer, dvs. før, under eller efter transaktionen, bør medlemsstaterne sikre, at bestemmelserne i dette direktiv gælder for denne praksis, uanset hvor den forekommer.
- (12) Når det skal vurderes, om en bestemt handelspraksis er urimelig, er det vigtigt at mindske risikoen for at begrænse brugen af rimelige og effektivitetsfremmende aftaler mellem parterne. Der bør derfor sondres mellem de former for praksis, der beskrives i klare og utvetydige vendinger i leveringsaftalerne mellem parterne, og andre former for praksis, som forekommer, efter at transaktionen er indledt, uden at parterne på forhånd er enedes om dem i klare og utvetydige vendinger, således at det kun er ensidige og retrospektive ændringer af leveringsaftalens relevante betingelser, der er forbudt. Visse former for handelspraksis betragtes imidlertid som urimelige på grund af deres art, og parterne bør ikke have kontraktfrihed til at afvige fra dem.
- (13) For at sikre effektiv håndhævelse af forbuddene i dette direktiv bør medlemsstaterne udpege en myndighed, som har ansvaret for at håndhæve dem. Denne myndighed bør enten kunne handle på eget initiativ eller på baggrund af klager fra parter, der berøres af illoyal handelspraksis i fødevareforsyningskæden. Hvis en klager anmoder om, at vedkommendes identitet holdes hemmelig på grund af frygt for repressalier, bør de håndhævende myndigheder i medlemsstaterne imødekomme anmodningen.
- (14) I kraft af klager fra producentorganisationer eller disses sammenslutninger kan der sikres beskyttelse af identiteten hos medlemmer af organisationerne, som er små og mellemstore leverandører og mener, at de udsættes for illoyal handelspraksis. De håndhævende myndigheder i medlemsstaterne bør således kunne modtage og reagere på klager fra sådanne aktører, idet de beskytter de sagsøgte proceduremæssige rettigheder.
- (15) Medlemsstaternes håndhævende myndigheder bør have de nødvendige beføjelser, som gør det muligt for dem at foretage effektiv indsamling af faktuelle oplysninger ved at anmode om dem. Hvis det er relevant, bør de have beføjelse til at beordre, at en forbudt praksis indstilles. Afskrækkende midler, f.eks. beføjelser til at pålægge bøder

og offentliggøre resultater af undersøgelser, kan tilskynde til adfærdsændringer og udenretslige løsninger mellem parterne, og de bør derfor være omfattet af de håndhævende myndigheders beføjelser. Kommissionen og de håndhævende myndigheder i medlemsstaterne bør samarbejde tæt for at sikre en fælles tilgang til anvendelsen af de regler, der er fastlagt i dette direktiv. Navnlig bør de håndhævende myndigheder yde bistand til hinanden, f.eks. ved at udveksle oplysninger og hjælpe med undersøgelser, som har en grænseoverskridende dimension.

- (16) For at fremme effektiv håndhævelse bør Kommissionen hjælpe med at tilrettelægge møder mellem medlemsstaternes håndhævende myndigheder, hvor de kan udveksle bedste praksis og relevante oplysninger. Kommissionen bør oprette og drive et websted, som skal lette disse udvekslinger.
- (17) De bestemmelser, der er fastlagt i dette direktiv, bør ikke forringe medlemsstaternes muligheder for at opretholde gældende bestemmelser, som er mere vidtrækkende, eller vedtage sådanne bestemmelser i fremtiden, dog med forbehold af de gældende begrænsninger i EU-retten, som skal sikre et velfungerende indre marked. Bestemmelserne gælder sideløbende med frivillige styringsforanstaltninger.
- (18) Kommissionen bør løbende have et overblik over gennemførelsen af dette direktiv i medlemsstaterne. Desuden bør Kommissionen kunne vurdere, hvor effektivt dette direktiv er. Med henblik herpå bør de håndhævende myndigheder i medlemsstaterne fremlægge årlige rapporter for Kommissionen. For at sikre ensartede betingelser for gennemførelsen af denne rapporteringsforpligtelse bør Kommissionen tillægges gennemførelsesbeføjelser. Disse beføjelser bør udøves i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 182/2011¹³. Forvaltningskomitéen for den Fælles Markedsordning for Landbrugsprodukter bør bistå Kommissionen i denne procedure.
- (19) Af hensyn til en effektiv gennemførelse af politikken til bekæmpelse af illoyal handelspraksis i relationer mellem virksomheder i fødevareforsyningskæden bør Kommissionen undersøge anvendelsen af dette direktiv og forelægge Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget en rapport. Ved undersøgelsen bør der navnlig også fokuseres på, om det – ud over at beskytte små og mellemstore leverandører – i fremtiden vil være berettiget at beskytte små og mellemstore aftagere af fødevarer i forsyningskæden —

VEDTAGET DETTE DIREKTIV:

Artikel 1

Genstand og anvendelsesområde

- 1. I dette direktiv fastlægges en minimumsliste over forbudte former for illoyal handelspraksis mellem købere og leverandører i fødevareforsyningskæden, og der fastsættes minimumsregler vedrørende håndhævelse og aftaler om koordinering mellem håndhævende myndigheder.
- 2. Dette direktiv finder anvendelse på visse former for illoyal handelspraksis, der forekommer i forbindelse med salg af fødevarer fra leverandører, der er små og mellemstore virksomheder, til købere, der ikke er små eller mellemstore virksomheder.

¹³ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 182/2011 af 16. februar 2011 om de generelle regler og principper for, hvordan medlemsstaterne skal kontrollere Kommissionens udøvelse af gennemførelsesbeføjelser (EUT L 55 af 28.2.2011, s. 13).

3. Direktivet gælder for leveringsaftaler, der indgås efter datoen for anvendelsen af de bestemmelser, der gennemfører dette direktiv, og som der henvises til i artikel 12, stk. 1, andet afsnit.

Artikel 2

Definitioner

I dette direktiv forstås ved:

- a) "køber": enhver fysisk eller juridisk person, der er etableret i Unionen, og som køber fødevarer gennem handel. Betegnelsen "køber" kan omfatte en gruppe af sådanne fysiske og juridiske personer
- b) "leverandør": enhver landbrugsproducent eller enhver fysisk eller juridisk person, som sælger fødevarer, uanset vedkommendes etableringssted. Betegnelsen "leverandør" kan omfatte en gruppe af sådanne landbrugsproducenter eller fysiske og juridiske personer, herunder producentorganisationer og sammenslutninger af producentorganisationer
- c) "små og mellemstore virksomheder": virksomheder som omhandlet i den definition af begrebet mikrovirksomheder og små og mellemstore virksomheder, der er fastlagt i bilaget til Kommissionens henstilling 2003/361/EF¹⁴
- d) "fødevarer": produkter, der er opført i bilag I til traktaten, og som er beregnet til konsum, samt produkter, der ikke er opført i nævnte bilag, men som er forarbejdet på basis af disse produkter og beregnet til konsum
- e) "letfordærlige fødevarer": fødevarer, som bliver uegnede til konsum, medmindre de opbevares, behandles, emballeres eller på anden måde konserveres for at forhindre, at de bliver uegnede.

Artikel 3

Forbud mod illoyal handelspraksis

1. Medlemsstaterne sikrer, at følgende former for handelspraksis er forbudt:
- a) En køber betaler en leverandør for letfordærlige fødevarer senere end 30 kalenderdage efter modtagelsen af leverandørens faktura eller senere end 30 kalenderdage efter datoen for levering af de letfordærlige fødevarer, alt efter hvilken dato der er den seneste. Dette forbud griber ikke ind i
 - de konsekvenser af for sen betaling og de retsmidler, der er fastlagt i direktiv 2011/7/EU

¹⁴ Kommissionens henstilling 2003/361/EF af 6. maj 2003 om definitionen af mikrovirksomheder, små og mellemstore virksomheder (EUT L 124 af 20.5.2003, s. 36).

– køberens og leverandørens mulighed for at aftale en værdidelingsklausul, jf. artikel 172a i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1308/2013¹⁵.

- b) En køber annullerer ordrer på letfordærlige fødevarer med så kort varsel, at en leverandør ikke med rimelighed kan forventes at finde en alternativ måde at afsætte eller anvende de pågældende produkter på.
 - c) En køber ændrer ensidigt og med tilbagevirkende kraft vilkårene i leveringsaftalen med hensyn til en leverings eller forsynings hyppighed, timing eller omfang, kvalitetsstandarderne eller priserne på fødevarerne.
 - d) En leverandør kompenserer for det fødevarespild, der forekommer hos en køber, og som ikke skyldes leverandørens forsømmelighed eller fejl.
2. Medlemsstaterne sikrer, at følgende former for handelspraksis er forbudt, medmindre der er truffet aftale om dem i klare og utvetydige vendinger ved indgåelsen af leveringsaftalen:
- a) En køber returnerer ikkeafsatte fødevarer til en leverandør.
 - b) En køber kræver betaling fra en leverandør som betingelse for oplagring, udstilling eller anden fremvisning af leverandørens fødevarer.
 - c) En leverandør betaler for salgsfremstød for fødevarer, som køberen sælger. Køberen skal – hvis denne iværksætter salgsfremstødet – på forhånd angive salgsfremstødsperioden og den mængde fødevarer, der forventes bestilt.
 - d) En leverandør betaler for køberens markedsføring af fødevarer.
3. Hvis køberen anmoder om en betaling i de situationer, der beskrives i stk. 2, litra b), c) og d), skal køberen efter anmodning fra leverandøren give denne et overslag over betalingen pr. enhed eller samlet, alt efter hvad der er hensigtsmæssigt, og – for så vidt angår situationerne i stk. 2, litra b) og d), desuden et overslag over omkostningerne og grundlaget for dette overslag.
4. Medlemsstaterne sikrer, at de forbud, der er fastlagt i stk. 1 og 2, udgør overordnede obligatoriske bestemmelser, som finder anvendelse i enhver situation, der falder inden for deres anvendelsesområde, uanset den lovgivning, som i andre henseender finder anvendelse på leveringsaftalen mellem parterne.

Artikel 4

Udpeget håndhævende myndighed

Hver medlemsstat udpeger en offentlig myndighed, der skal håndhæve forbuddet i artikel 3 på nationalt plan (den "håndhævende myndighed").

¹⁵ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1308/2013 af 17. december 2013 om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter og om ophævelse af Rådets forordning (EØF) nr. 922/72, (EØF) nr. 234/79, (EF) nr. 1037/2001 og (EF) nr. 1234/2007 (EUT L 347 af 20.12.2013, s. 671).

Artikel 5

Klager og fortrolighed

1. En leverandør skal indgive en eventuel klage til den håndhævende myndighed i den medlemsstat, hvor den køber, der mistænkes for at have udøvet en forbudt handelspraksis, er etableret.
2. Producentorganisationer eller sammenslutninger af disse, hvis medlemmer eller medlemmers medlemmer mener, at de udsættes for en forbudt handelspraksis, har ret til at indgive en klage.
3. Hvis klageren anmoder om det, skal den håndhævende myndighed sikre fortrolig behandling af klagerens identitet og eventuelle andre oplysninger, hvis offentliggørelse efter klagerens mening vil skade dennes interesser. Klageren skal angive, hvilke oplysninger der skal behandles fortroligt, i en eventuel anmodning om fortrolighed.
4. Hvis der efter den håndhævende myndigheds mening ikke er et tilstrækkeligt grundlag for at behandle en klage, skal den underrette klageren om årsagen.

Artikel 6

Den håndhævende myndigheds beføjelser

Medlemsstaterne sikrer, at den håndhævende myndighed har de fornødne ressourcer, og tillægger den beføjelser til at:

- a) indlede og gennemføre undersøgelser på eget initiativ eller på grundlag af en klage
- b) pålægge købere og leverandører at fremlægge alle de oplysninger, der er nødvendige for at foretage undersøgelser om den forbudte handelspraksis
- c) træffe beslutninger, hvori den fastslår overtrædelser af de forbud, der er fastsat i artikel 3, og pålægge køberen at ophøre med den forbudte handelspraksis. Myndigheden kan undlade at træffe en sådan beslutning, hvis den indebærer en risiko for at afsløre en klagers identitet eller offentliggøre andre oplysninger, hvis offentliggørelse efter klagerens mening skader dennes interesser, forudsat at klageren har udpeget de pågældende oplysninger i overensstemmelse med artikel 5, stk. 3,
- d) pålægge overtrædelsens ophavsmand en bøde. Bøden skal være virkningsfuld, stå i forhold til overtrædelsens art, varighed og grovhed og have afskrækkende virkning
- e) offentliggøre sine beslutninger vedrørende litra c) og d)
- f) informere købere og leverandører om sine aktiviteter i årlige rapporter, hvori myndigheden bl.a. beskriver antallet af modtagne klager og de undersøgelser, som den har iværksat og afsluttet. For hver undersøgelse skal rapporten indeholde en kort beskrivelse af undersøgelsens emne og resultat.

Artikel 7

Samarbejde mellem håndhævende myndigheder

1. Medlemsstaterne sikrer, at de håndhævende myndigheder samarbejder effektivt med hinanden og yder hinanden gensidig bistand i forbindelse med undersøgelser, der har en grænseoverskridende dimension.
2. De håndhævende myndigheder mødes én gang om året for at drøfte anvendelsen af dette direktiv på grundlag af de i artikel 9, stk. 1, omhandlede årlige rapporter og bedste praksis inden for det område, som det dækker. Kommissionen leder disse møder.
3. Kommissionen opretter og driver et websted, der gør det muligt at udveksle oplysninger mellem de håndhævende myndigheder og Kommissionen, navnlig med hensyn til de årlige møder.

Artikel 8

Nationale regler

Medlemsstaterne kan fastsætte regler, der har til formål at bekæmpe illoyal handelspraksis, og som rækker ud over de bestemmelser, der er fastsat i artikel 3, 5, 6 og 7, forudsat at disse nationale regler er forenelige med reglerne for det indre markeds funktion.

Artikel 9

Indberetning fra medlemsstaterne

1. Senest den 15. marts hvert år sender medlemsstaterne Kommissionen en rapport om illoyal handelspraksis i relationer mellem virksomheder i fødevareforsyningskæden. Denne rapport skal navnlig indeholde alle relevante data om anvendelsen og håndhævelsen af bestemmelserne i nærværende direktiv i den pågældende medlemsstat det foregående år.
2. Kommissionen kan vedtage gennemførelsesretsakter, der fastsætter:
 - a) regler om de oplysninger, som er nødvendige for anvendelsen af stk. 1
 - b) ordninger for behandling af de oplysninger, der skal sendes, og regler om oplysningernes indhold og form
 - c) procedurer for at overføre eller stille oplysninger og dokumenter til rådighed for medlemsstaterne, internationale organisationer, kompetente myndigheder i tredjelande eller offentligheden, såfremt der tages hensyn til beskyttelsen af personoplysninger og landbrugsproducenternes og virksomhedernes berettigede interesse i, at deres forretningshemmeligheder ikke røbes.

Disse gennemførelsesretsakter vedtages efter undersøgelsesproceduren i artikel 10, stk. 2.

Artikel 10

Udvalgsprocedure

1. Kommissionen bistås af Komitéen for den Fælles Markedsordning for Landbrugsprodukter, der er nedsat ved artikel 229 i forordning (EU) nr. 1308/2013. Denne komité er et udvalg som omhandlet i forordning (EU) nr. 182/2011.
2. Når der henvises til dette stykke, finder artikel 5 i forordning (EU) nr. 182/2011 anvendelse.

Artikel 11

Vurdering

1. Tidligst tre år efter datoen for dette direktivs anvendelse foretager Kommissionen en evaluering af dette direktiv og forelægger en rapport om de vigtigste resultater for Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget.
2. Medlemsstaterne giver Kommissionen de oplysninger, der er nødvendige for at udarbejde denne rapport.
3. Seks måneder efter datoen for gennemførelsen af dette direktiv forelægger Kommissionen Europa-Parlamentet og Rådet samt Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget en statusrapport om gennemførelsen og anvendelsen af direktivet.

Artikel 12

Gennemførelse

1. Medlemsstaterne vedtager og offentliggør senest seks måneder efter direktivets ikrafttrædelsesdato de love og administrative bestemmelser, der er nødvendige for at efterkomme dette direktiv. De tilsender straks Kommissionen disse love og bestemmelser.

De anvender disse love og bestemmelser fra 12 måneder efter direktivets ikrafttrædelse.

Lovene og bestemmelserne skal ved vedtagelsen indeholde en henvisning til dette direktiv eller skal ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. De nærmere regler for henvisningen fastsættes af medlemsstaterne.
2. Medlemsstaterne meddeler Kommissionen teksten til de vigtigste nationale bestemmelser, som de udsteder på det område, der er omfattet af dette direktiv.

Artikel 13

Ikrafttræden

Dette direktiv træder i kraft på femtedagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Artikel 14

Adressater

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Bruxelles, den [...].

På Europa-Parlamentets vegne
Formand

På Rådets vegne
Formand

FINANSIERINGSOVERSIGT

1. FORSLAGETS/INITIATIVETS RAMME

- 1.1. Forslagets/initiativets betegnelse
- 1.2. Berørt(e) politikområde(r)
- 1.3. Forslagets/initiativets art
- 1.4. Mål
- 1.5. Forslagets/initiativets begrundelse
- 1.6. Varighed og finansielle virkninger
- 1.7. Påtænkt(e) forvaltningsmetode(r)

2. FORVALTNINGSFORANSTALTNINGER

- 2.1. Bestemmelser om kontrol og rapportering
- 2.2. Forvaltnings- og kontrolsystem
- 2.3. Foranstaltninger til forebyggelse af svig og uregelmæssigheder

3. FORSLAGETS/INITIATIVETS ANSLÅEDE FINANSIELLE VIRKNINGER

- 3.1. Berørt(e) udgiftspost(er) på budgettet og udgiftsområde(r) i den flerårige finansielle ramme
- 3.2. Anslåede virkninger for udgifterne
 - 3.2.1. *Sammenfatning af de anslåede virkninger for udgifterne*
 - 3.2.2. *Anslåede virkninger for aktionsbevillingerne*
 - 3.2.3. *Anslåede virkninger for administrationsbevillingerne*
 - 3.2.4. *Forenelighed med indeværende flerårige finansielle ramme*
 - 3.2.5. *Tredjemands bidrag til finansieringen*
- 3.3. Anslåede virkninger for indtægterne

FINANSIERINGSOVERSIGT

1. FORSLAGETS/INITIATIVETS RAMME

1.1. Forslagets/initiativets betegnelse

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV om illoyal handelspraksis i relationer mellem virksomheder i fødevareforsyningskæden.

1.2. Berørt(e) politikområde(r)

Landbrugspolitik
Konkurrencepolitik

1.3. Forslagets/initiativets art

X Forslaget/initiativet drejer sig om **en ny foranstaltning**

☐ Forslaget/initiativet drejer sig om **en ny foranstaltning som opfølgning på et pilotprojekt/en forberedende foranstaltning**¹⁶

☐ Forslaget/initiativet drejer sig om **forlængelse af en eksisterende foranstaltning**

☐ Forslaget/initiativet drejer sig om **omlægning af en foranstaltning til en ny foranstaltning**

1.4. Mål

1.4.1. *Det eller de af Kommissionens flerårige strategiske mål, som forslaget/initiativet vedrører*

Forslaget tager sigte på at begrænse illoyal handelspraksis, som skyldes en ulige forhandlingsposition i fødevareforsyningskæden, og dermed bidrage til kommissionsformand Junckers fjerde prioritet vedrørende "et stærkere og mere fair indre marked med et styrket industrigrundlag", som omsættes i den fælles landbrugspolitikks overordnede mål om "bæredygtig fødevareproduktion".

1.4.2. *Specifikke mål*

Specifikt mål nr.

Opretholde markedsstabiliteten

Øge landbrugsproducenternes indtægter

Forbedre landbrugets konkurrenceevne

¹⁶ Jf. finansforordningens artikel 54, stk. 2, litra a) hhv. b).

1.4.3. *Forventede resultater og virkninger*

Angiv, hvilke virkninger forslaget/initiativet forventes at få for modtagerne/målgruppen.

1. Mindske forekomsten af illoyal handelspraksis

2. Bidrage til at sikre lige konkurrencevilkår

3. Skabe effektive klagemuligheder

Virkning: At styrke landbrugsproducenternes position i fødevarekæden, hvilket vil få en positiv indvirkning på deres indtægt.

1.4.4. *Virknings- og resultatindikatorer*

Angiv indikatorerne til kontrol af forslagets/initiativets gennemførelse.

Ad 1. Virksomheders anmeldelse af forekomsten af de forskellige former for illoyal handelspraksis (andelen af virksomheder, der anmelder, og anmeldelsernes hyppighed, de anslåede omkostninger i forbindelse med illoyal handelspraksis)

Ad 1. Virksomheders overholdelsesomkostninger

Ad 1. Potentielle konsekvenser af omlægning af handel til skade for de beskyttede parter

Ad 2. Tilpasning af anvendelsen af regler om illoyal handelspraksis (f.eks. antal ændringer af nationale regler med henblik på tilnærmelse af praksis)

Ad 2. Antal vedtagne anbefalinger af bedste praksis

Ad 2. Opgivne administrative omkostninger for medlemsstaterne

Ad 2. Relative ændringer af produktions- og forbrugerpriser

Ad 3. Antal modtagne klager (anonyme og andre)

Ad 3. Antal mæglingsmøder, hvis relevant

Ad 3. Antal indledte undersøgelser (på eget initiativ eller efter anmodning)

Ad 3. Antal sager, der har ført til påpegning af en overtrædelse

1.5. **Forslagets/initiativets begrundelse**

1.5.1. *Behov, der skal opfyldes på kort eller lang sigt*

Dette forslag tager sigte på at begrænse illoyal handelspraksis i fødevareforsyningskæden ved at sikre et minimum af beskyttelse i hele EU i kraft af rammer, der forbyder de groveste former for illoyal handelspraksis og åbner muligheder for at klage. Ved at fjerne elementer, der mindsker effektiviteten, vil forslaget desuden gøre fødevareforsyningskæden mere velfungerende generelt.

1.5.2. *Merværdien ved en indsats fra EU's side (det kan skyldes forskellige faktorer, f.eks. fordele ved koordination, retssikkerhed, større effektivitet eller komplementaritet). Med henblik på dette punkt skal der ved "Merværdien ved en indsats fra EU's side" forstås værdien af EU's intervention, som supplerer værdien af den indsats, medlemsstaterne gør alene.*

Begrundelse for handling på EU-plan (ex ante)

I artikel 39 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF) anføres det, at den fælles landbrugspolitik har til formål at sikre landbrugsbefolkningen en rimelig levestandard. I artikel 40 foreskrives det, at den fælles markedsordning skal udelukke forskelsbehandling af landbrugsproducenter. Af artikel 43 fremgår det, at den fælles markedsordning skal sikre samhandelen inden for Unionen betingelser svarende til dem, der gælder på et nationalt marked.

De fleste medlemsstater har fastsat regler om illoyal handelspraksis, men anlagt forskellige tilgange til problemet og beslægtede foranstaltninger, som ikke er harmoniseret. Medlemsstaterne mangler koordineringsmekanismer, og de har ikke de fornødne incitamenter til selv at skabe overensstemmelse. Der er behov for foranstaltninger på EU-plan for at sikre et minimum af beskyttelse mod illoyal handelspraksis i hele EU og garantere lige vilkår for alle producenter.

Forventet merværdi på EU-plan (ex post)

Et minimum af beskyttelse mod illoyal handelspraksis i fødevareforsyningskæden i alle medlemsstaterne og dermed en mere velfungerende og effektiv fødevareforsyningskæde. Lige vilkår for landbrugsproducenter.

1.5.3. Erfaringer fra lignende foranstaltninger

Købere og leverandører har i visse tilfælde forskellig forhandlingsstyrke, og dette kan indebære illoyal handelspraksis, hvor de berørte leverandørers fortjeneste sættes under pres, og resultere i en uhensigtsmæssig fordeling af ressourcerne, som gør fødevareforsyningskæden mindre effektiv.

Landbrugsproducenter er særligt sårbare leverandører, fordi de ofte er afhængige af større samarbejdspartnere længere nede i kæden for at få deres produkter ud til forbrugerne. Desuden begrænses deres råderum af, at produktionstiden er lang, og at deres produkter typisk er letfordærvelige.

Nærværende forslag er resultatet af længere drøftelser. I 2013 gennemførte Kommissionen en offentlig høring om emnet, og i 2016 efterlyste både Europa-Parlamentet, Rådet og Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg handling på området for illoyal handelspraksis.

1.5.4. Sammenhæng med andre relevante instrumenter og eventuel synergivirkning

Forslaget supplerer gældende EU-bestemmelser om urimelig handelspraksis i virksomheders adfærd over for forbrugere. Hidtil er der ikke fastsat nogen horisontale EU-regler om illoyal handelspraksis mellem virksomheder. Forslaget supplerer også andre områder af relevans for aktører, der allerede er underlagt fælles regler om bl.a. konkurrence, statsstøtte og handelsnormer.

1.6. Varighed og finansielle virkninger

☐ Forslag/initiativ af **begrænset varighed**

- ☐ Forslag/initiativ gældende fra [DD/MM]ÅÅÅÅ til [DD/MM]ÅÅÅÅ
- ☐ Finansielle virkninger fra ÅÅÅÅ til ÅÅÅÅ

X Forslag/initiativ af **ubegrænset varighed**

- Iværksættelse med en indkøringsperiode fra ÅÅÅÅ til ÅÅÅÅ
- derefter gennemførelse i fuldt omfang.

1.7. Påtænkt(e) forvaltningsmetode(r)¹⁷

X **Direkte forvaltning** ved Kommissionen

- X i dens tjenestegrene inklusive dens personale i EU's delegationer
- ☐ i gennemførelsesorganer

☐ **Delt forvaltning** med medlemsstaterne

☐ **Indirekte forvaltning** ved at overlade budgetgennemførelsesopgaver til:

- ☐ tredjelande eller organer, som tredjelande har udpeget
- ☐ internationale organisationer og deres organer (angives nærmere)
- ☐ EIB og Den Europæiske Investeringsfond
- ☐ de organer, der er omhandlet i finansforordningens artikel 208 og 209
- ☐ offentligtretlige organer
- ☐ privatretlige organer, der har fået overdraget offentlige tjenesteydelsesopgaver, i det omfang at de stiller tilstrækkelige finansielle garantier
- ☐ privatretlige organer, der er undergivet lovgivningen i en medlemsstat, og som har fået overdraget gennemførelsen af et offentlig-privat partnerskab, og som stiller tilstrækkelige finansielle garantier
- ☐ personer, der har fået overdraget gennemførelsen af specifikke foranstaltninger inden for FUSP i henhold til afsnit V i TEU, og som er identificeret i den relevante basisretsakt.
- Hvis der angives flere forvaltningsmetoder, gives der en nærmere forklaring i afsnittet "Bemærkninger".

Bemærkninger

¹⁷ Forklaringer vedrørende forvaltningsmetoder og henvisninger til finansforordningen findes på webstedet BudgWeb:
<https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

2. FORVALTNINGSFORANSTALTNINGER

2.1. Bestemmelser om kontrol og rapportering

Angiv hyppighed og betingelser.

En gang om året:

Hver medlemsstat forelægger senest den 15. marts hvert år Kommissionen en rapport ved brug af et system baseret på informationsteknologi. Rapporten skal navnlig indeholde alle relevante data om anvendelsen og håndhævelsen af bestemmelserne i nærværende direktiv.

2.2. Forvaltnings- og kontrolsystem(er)

2.2.1. *Begrundelse for den/de påtænkte forvaltningsmetode(r), finansieringsmekanisme(r), betalingsvilkår og kontrolstrategi*

De generelle risici, der kan udpeges i tilknytning til bestemmelserne i forslaget, vedrører forslagets effektivitet og ikke EU's udgifter i betragtning af de forholdsvis små beløb, der er tale om.

Disse risici kan vedrøre mangler hos den administrative håndhævende myndighed, bl.a. med hensyn til behandling af klager og fortrolighed, medlemsstaternes rapportering og Kommissionens tilsyn.

De årlige rapporter og møder samt det særlige websted, der oprettes, bør sikre behørig opfølgning med hensyn til gennemførelsen af direktivet i EU's medlemsstater.

2.2.2. *Oplysninger om de udpegede risici og det/de interne kontrolsystem(er), der etableres for at afbøde dem*

Det budget, der er afsat til dette forslag, gennemføres af Kommissionen ved direkte forvaltning i overensstemmelse med de principper, der er fastlagt i artikel 32 i forordning (EU, Euratom) nr. 966/2012 om de finansielle regler vedrørende Unionens almindelige budget (finansforordningen).

I henhold til finansforordningen har Generaldirektoratet for Landbrug og Udvikling af Landdistrikter etableret den organisatoriske struktur og de interne kontrolprocedurer, der er passende for opfyldelsen af politikken og kontrolmålene, i overensstemmelse med interne kontrolstandards, som er vedtaget af Kommissionen, og under behørigt hensyn til de risici, der er forbundet med det forvaltningsmiljø, hvori politikken gennemføres.

2.2.3. *Vurdering af og begrundelse for kontrollernes omkostningseffektivitet (kontrolomkostningerne ÷ værdien af de forvaltede midler) samt vurdering af den forventede risiko for fejl (ved betaling og afslutning)*

Kontrollen af lovligheden og den formelle rigtighed af de betalinger, der foretages på basis af det nye direktiv, vil være omfattet af de nuværende bestemmelser om direkte forvaltning i Kommissionen.

Udgifter, som dette forslag indebærer, vil ikke føre til en stigning i fejlprocenten for Den Europæiske Garantifond for Landbruget i betragtning af de ubetydelige beløb, der er tale om, og gennemførelsesmetoden (direkte forvaltning).

2.3. Foranstaltninger til forebyggelse af svig og uregelmæssigheder

Angiv eksisterende eller planlagte forebyggelses- og beskyttelsesforanstaltninger, f.eks. fra strategien til bekæmpelse af svig.

Kommissionen træffer passende foranstaltninger til at sikre, at EU's finansielle interesser beskyttes, når der gennemføres foranstaltninger, der finansieres i henhold til denne forordning, ved hjælp af foranstaltninger til forebyggelse af svig, korruption og andre ulovlige forhold, ved effektiv kontrol og, hvis der konstateres uregelmæssigheder, ved tilbagesøgning af de uretmæssigt udbetalte beløb samt efter omstændighederne ved sanktioner, der skal være effektive, forholdsmæssige og have afskrækkende virkning, i overensstemmelse med artikel 325 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, Rådets forordning (EF, Euratom) nr. 2988/95 af 18. december 1995 om beskyttelse af De Europæiske Fællesskabers finansielle interesser og afsnit IV i finansforordningen, som gælder for Unionens almindelige budget.

Kommissionen eller dens befuldmægtigede og Revisionsretten har beføjelse til gennem bilagskontrol og kontrol på stedet at kontrollere alle kontrahenter og underkontrahenter, som har modtaget EU-midler. OLAF er bemyndiget til at foretage kontroller og inspektioner hos økonomiske aktører, der enten direkte eller indirekte har nydt godt af disse midler, i overensstemmelse med de procedurer, som er fastlagt i Rådets forordning (EF) nr. 2185/96 af 11. november 1996, for at fastslå, om der er begået svig. Afgørelser, aftaler og kontrakter, der hidrører fra gennemførelsen af forordningen, giver udtrykkeligt Kommissionen, herunder OLAF, og Revisionsretten ret til at foretage disse revisioner, kontroller og inspektioner på stedet.

3. FORSLAGETS/INITIATIVETS ANSLÅEDE FINANSIELLE VIRKNINGER

3.1. Berørt(e) udgiftspost(er) på budgettet og udgiftsområde(r) i den flerårige finansielle ramme

- Eksisterende udgiftsposter på budgettet

I samme rækkefølge som udgiftsområderne i den flerårige finansielle ramme og budgetposterne.

Udgiftsområde i den flerårige finansielle ramme	Budgetpost	Udgiften S art	Bidrag			
			fra EFTA-lande ¹⁹	fra kandidatlande ²⁰	fra tredjelande	iht. finansforordningens artikel 21, stk. 2, litra b)
	Udgiftsområde 2: Bæredygtig vækst: naturressourcer Udgiftsområde 5: Administration	OB/IOB ¹⁸				
	05 01 02 11 – Eksternt personale og andre administrationsudgifter til støtte for politikområdet "landbrug og udvikling af landdistrikter" – Andre administrationsudgifter 05 08 09 – Den Europæiske Garantifond for Landbruget (EGFL) – operationel teknisk bistand	IOB	NEJ	NEJ	NEJ	NEJ

¹⁸ OB = opdelte bevillinger/IOB = ikke-opdelte bevillinger.

¹⁹ EFTA: Den Europæiske Frihandelssammenslutning.

²⁰ Kandidatlande og, efter omstændighederne, potentielle kandidatlande på Vestbalkan.

3.2. Anslåede virkninger for udgifterne

3.2.1. Sammenfatning af de anslåede virkninger for udgifterne

i mio. EUR (tre decimaler)

Udgiftsområde i den flerårige finansielle ramme	2	Bæredygtig vækst: naturressourcer
--	----------	-----------------------------------

DG AGRI			År2020 ²¹	År2021	År2022	År2023	Der indsættes flere år, hvis virkningerne varer længere (jf. punkt 1.6)			I ALT
• Aktionsbevillinger										
05 08 09 – Den Europæiske Garantifond for Landbruget (EGFL) – operationel teknisk bistand	Forpligtelser	1.	0,05	0,05	0,05	0,05	Så længe direktivet er i kraft			Indekseres
	Betalinger	2.	0,05	0,05	0,05	0,05	Så længe direktivet er i kraft			Indekseres
Administrationsbevillinger finansieret over bevillingsrammen for særprogrammer ²²										
		3.	-	-	-	-				
Bevillinger I ALT For GD AGRI	Forpligtelser	=1+3	0,05	0,05	0,05	0,05	Så længe direktivet er i kraft			Indekseres
	Betalinger	=2+3	0,05	0,05	0,05	0,05	Så længe direktivet er i kraft			Indekseres

²¹ År 2020 er det år, hvor gennemførelsen af forslaget/initiativet begynder.

²² Teknisk og/eller administrativ bistand og udgifter til støtte for gennemførelsen af EU's programmer og/eller aktioner (tidligere BA-poster), indirekte forskning, direkte forskning.

• Aktionsbevillinger I ALT	Forpligtelser	4.	0,05	0,05	0,05	0,05	Så længe direktivet er i kraft			Indekseres
	Betalinger	5.	0,05	0,05	0,05	0,05	Så længe direktivet er i kraft			Indekseres
• Administrationsbevillinger finansieret over bevillingsrammen for særprogrammer I ALT		6.	-	-	-	-				
Bevillinger I ALT under UDGIFTSOMRÅDE 2 i den flerårige finansielle ramme	Forpligtelser	=4+ 6	0,05	0,05	0,05	0,05	Så længe direktivet er i kraft			Indekseres
	Betalinger	=5+ 6	0,05	0,05	0,05	0,05	Så længe direktivet er i kraft			Indekseres

Udgiftsområde i den flerårige finansielle ramme	5	"Administration"
--	----------	------------------

i mio. EUR (tre decimaler)

		År2020	År2021	År2022	År2023	Der indsættes flere år, hvis virkningerne varer længere (jf. punkt 1.6)	I ALT
DG: AGRI							
• Menneskelige ressourcer		0,215	0,215	0,215	0,215	Så længe direktivet er i kraft	Indekseres
• Andre administrative udgifter (et årligt møde med håndhævende myndigheders eksperter)		0,017	0,017	0,017	0,017	Så længe direktivet er i kraft	Indekseres
I ALT GD AGRI	Bevillinger	0,232	0,232	0,232	0,232	0,232	Indekseres

Bevillinger I ALT under UDGIFTSOMRÅDE 5 i den flerårige finansielle ramme	(Forpligtelser i alt = betalinger i alt)	0,232	0,232	0,232	0,232	0,23	Indekseres
--	--	-------	-------	-------	-------	------	------------

i mio. EUR (tre decimaler)

		År2020 ²³	År2021	År2022	År2023	Der indsættes flere år, hvis virkningerne varer længere (jf. punkt 1.6)	I ALT
Bevillinger I ALT under UDGIFTSOMRÅDE 1-5 i den flerårige finansielle ramme	Forpligtelser	0,282	0,282	0,282	0,282	Så længe direktivet er i kraft	Indekseres
	Betalinger	0,282	0,282	0,282	0,282	Så længe direktivet er i kraft	Indekseres

²³

År 2020 er det år, hvor gennemførelsen af forslaget/initiativet begynder.

3.2.2. Anslåede virkninger for aktionsbevillingerne

- ☐ Forslaget/initiativet medfører ikke anvendelse af aktionsbevillinger
- ☒ Forslaget/initiativet medfører anvendelse af aktionsbevillinger som anført herunder:

Forpligtelsesbevillinger i mio. EUR (tre decimaler)

Der angives mål og resultater ↓			År2020		År2021		År2022		År2023		Der indsættes flere år, hvis virkningerne varer længere (jf. punkt 1.6)						I ALT	
	RESULTATER																	
	Type ²⁴	Resultaternes gnsntl. omkostninger	Nr.	Omkostninger	Nr.	Omkostninger	Nr.	Omkostninger	Nr.	Omkostninger	Nr.	Omkostninger	Nr.	Omkostninger	Nr.	Omkostninger	Antal resultater i alt	Omkostninger i alt
For alle tre SPECIFIKKE MÅL ²⁵																		
Oprettelse og drift af websted	Brug af websted	0,05	1	0,05	1	0,05	1	0,05	1	0,05	Så længe direktivet er i kraft							Indeksere s
Subtotal for specifikke mål			1	0,05	1	0,05	1	0,05	1	0,05	Så længe direktivet er i kraft							Indeksere s
OMKOSTNINGER I ALT			1	0,05	1	0,05	1	0,05	1	0,05	Så længe direktivet er i kraft							Indeksere s

²⁴ Resultater er de produkter og tjenesteydelser, der skal leveres (f.eks. antal finansierede studenterudvekslinger, antal km bygget vej osv.).

²⁵ Som beskrevet i punkt 1.4.2. "Specifikke mål..." Webstedet oprettes specifikt med henblik på udveksling af oplysninger mellem medlemsstaternes myndigheder og Kommissionens tjenestegrene, og som sådan bidrager det til at styrke landbrugernes position i fødevarekæden i hele EU, forbedre deres konkurrenceevne, øge deres indtægt og opretholde markedsstabilitet.

3.2.3. Anslåede virkninger for administrationsbevillingerne

3.2.3.1. Resumé

- ☐ Forslaget/initiativet medfører ikke anvendelse af administrationsbevillinger
- ☒ Forslaget/initiativet medfører anvendelse af administrationsbevillinger som anført herunder:

i mio. EUR (tre decimaler)

	År2020 ²⁶	År2021	År2022	År2023	Der indsættes flere år, hvis virkningerne varer længere (jf. punkt 1.6)	I ALT
--	----------------------	--------	--------	--------	---	-------

UDGIFTSOMRÅDE 5 i den flerårige finansielle ramme								
Menneskelige ressourcer	0,215	0,215	0,215	0,215	Så længe direktivet er i kraft			Indekseres
Andre administrative udgifter	0,017	0,017	0,017	0,017	Så længe direktivet er i kraft			Indekseres
Subtotal UDGIFTSOMRÅDE 5i den flerårige finansielle ramme	0,232	0,232	0,232	0,232	0,232			Indekseres

uden for UDGIFTSOMRÅDE 5²⁷ i den flerårige finansielle ramme							
Menneskelige ressourcer							
Andre udgifter af administrativ art							
Subtotal uden for UDGIFTSOMRÅDE 5 i den flerårige finansielle ramme							

I ALT	0,232	0,232	0,232	0,232	0,232	Indekseres
--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	-------------------

Bevillingerne til menneskelige ressourcer og andre administrationsudgifter vil blive dækket ved hjælp af de bevillinger, der i forvejen er afsat til generaldirektoratets forvaltning af aktionen, og/eller ved intern omfordeling i generaldirektoratet, eventuelt suppleret med yderligere bevillinger, som tildeles det ansvarlige generaldirektorat i forbindelse med den årlige tildelingsprocedure under hensyntagen til de budgetmæssige begrænsninger.

²⁶ År 2020 er det år, hvor gennemførelsen af forslaget/initiativet begynder.

²⁷ Teknisk og/eller administrativ bistand og udgifter til støtte for gennemførelsen af EU's programmer og/eller aktioner (tidligere BA-poster), indirekte forskning, direkte forskning.

3.2.3.2. Anslået behov for menneskelige ressourcer

- ☐ Forslaget/initiativet medfører ikke anvendelse af menneskelige ressourcer
- ☒ Forslaget/initiativet medfører anvendelse af menneskelige ressourcer som anført herunder:

Overslag angives i årsværk

	År2020	År2021	År 2022	År 2023	Der indsættes flere år, hvis virkningerne varer længere (jf. punkt 1.6)		
• Stillinger i stillingsfortegnelsen (tjenestemænd og midlertidigt ansatte)							
05 01 01 01 (i hovedsædet og i Kommissionens repræsentationskontorer)	1,5	1,5	1,5	1,5	Så længe direktivet er i kraft		
XX 01 01 02 (i delegationer)							
XX 01 05 01 (indirekte forskning)							
10 01 05 01 (direkte forskning)							
• Eksternt personale (i årsværk)²⁸							
XX 01 02 01 (KA, UNE, V under den samlede bevillingsramme)							
XX 01 02 02 (KA, LA, UNE, V og JED i delegationerne)							
XX 01 04 yy²⁹	- i hovedsædet						
	- i delegationer						
XX 01 05 02 (KA, UNE, V – indirekte forskning)							
10 01 05 02 (KA, UNE, V – direkte forskning)							
Andre budgetposter (skal angives)							
I ALT	1,5	1,5	1,5	1,5	Så længe direktivet er i kraft		

XX angiver det berørte politikområde eller budgetafsnit.

Personalebehovet vil blive dækket ved hjælp af det personale, som generaldirektoratet allerede har afsat til aktionen, og/eller interne rokader i generaldirektoratet, eventuelt suppleret med yderligere bevillinger, som tildeles det ansvarlige generaldirektorat i forbindelse med den årlige tildelingsprocedure under hensyntagen til de budgetmæssige begrænsninger.

Opgavebeskrivelse:

Tjenestemænd og midlertidigt ansatte	Tre AD-tjenestemænd, deltid, 50 %
Eksternt personale	

3.2.4. Forenelighed med indeværende flerårige finansielle ramme

- ☒ Forslaget/initiativet er foreneligt med indeværende flerårige finansielle ramme
- ☐ Forslaget/initiativet kræver omlægning af det relevante udgiftsområde i den flerårige finansielle ramme.

²⁸ KA: kontraktansatte, LA: lokalt ansatte, UNE: udstationerede nationale eksperter, V: vikarer, JED: junioreksperter ved delegationerne.

²⁹ Delofter for eksternt personale under aktionsbevillingerne (tidligere BA-poster).

- ☐ Forslaget/initiativet kræver, at fleksibilitetsinstrumentet anvendes, eller at den flerårige finansielle ramme revideres.

3.2.5. *Tredjemands bidrag til finansieringen*

- Forslaget/initiativet indeholder ikke bestemmelser om samfinansiering med tredjemand

3.3. Anslåede virkninger for indtægterne

- X Forslaget/initiativet har ingen finansielle virkninger for indtægterne.